

van Dale

OEFENBOEK

WOORDENSCHAT

NEDERLANDS

ANTWOORDEN

Woorden leren en oefenen zodat
je ze wel echt onthoudt

Antwoorden bij het Van Dale Oefenboek woordenschat Nederlands (ISBN 978 94 6077 623 6, 1e oplage, 2022), versie 1

Door: Robertha Huitema
Reeksauteur: Maria Rita Sorce
Correctie: Maartje Goosen
Omslagontwerp: Villa Grafica
Ontwerp binnenwerk: Pieter Pijlman
Zetwerk: Jacqueline Bronsema (Stampwerk)

© 2022 Van Dale Uitgevers

De merknaam Van Dale is voor alle publicaties van Van Dale Uitgevers als merknaam beschermd.

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische veelevoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

In deze uitgave zijn kenmerken aangebracht die het ongeoorloofd kopiëren van (een deel van) deze uitgave kunnen aantonen.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a database or retrieval system, or published, in any form or in any way, electronically, mechanically, by print, photoprint, microfilm or any other means without prior written permission from the publisher.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan noch de redactie noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Van Dale Uitgevers vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Correspondentieadres
info@vandale.nl
www.vandale.nl / www.vandale.be

Deel I Essentiële woordenschat

Hoofdstuk 1. De mensen om je heen

Oefening 1 pag. 13

Woordenlijst

Oefening 2 (A1) pag. 14

Leesopdracht

Oefening 3 (A1) pag. 15

1-h

2-a

3-d

4-f

5-b

6-g

7-e

8-c

Oefening 4 (A1.2) pag. 15

Bij aankomst:

- Hallo!
- Hoe gaat het?
- Leuk je te zien!
- Is alles goed?
- Hoe maakt u het?
- Lang niet gezien!

Bij vertrek:

- Tot ziens.
- Tot de volgende keer.
- We zien elkaar snel weer.
- We moeten snel eens afspreken.
- Het was gezellig.
- Doe!

Oefening 5 (A1) pag. 16

Leesopdracht

Oefening 6 (A1) pag. 16

1-d

2-c

3-a

4-b

Oefening 7 (A1) pag. 17

1-a Ik ben Marielle.

2-b Ik heet Albert de Ruiter.

3-c Nee, ik ben mevrouw Vermeer.

4-b Nee, ik ben Marianne.

5-c Ik ben Mieke de Vries.

6-b Nee, ik ben meneer Van der Steen.

Oefening 8 (A1) pag. 17

Leesopdracht

Oefening 9 (A1.2) pag. 18

Ik ben Peter Huisman.

Ik heet Peter Huisman, aangenaam.

Goedemorgen, ik ben mevrouw De Bruin.

Ik ben dokter Huitinga.

Mag ik me even voorstellen? Ik ben Folkert Rademaker.

Oefening 10 (A1) pag. 18

Zet op je visitekaartje in ieder geval de volgende gegevens:

Naam

Titel of functie

Adres

Postcode en plaats

Telefoonnummer

E-mail

Website

Oefening 11 (A1) pag. 18

1-a-w

2-e-y

3-d-v

4-c-z

5-b-x

Oefening 12 (A2) pag. 19

mogelijke antwoorden:

1. 012345678

2. 9036 JP

3. NL99BANK01234567890

Oefening 13 (A1) pag. 19

Leesopdracht

Oefening 14 (A2) pag. 20

Schrijfpdracht

Oefening 15 (A2/B1) pag. 20

Schrijfpdracht

Oefening 16 (B1) pag. 21

5. Meneer De Bruin, mag ik u even voorstellen? Dit is de directeur van ons filiaal, meneer Teunissen.

4. Aangenaam kennis te maken.

3. Het genoegen is aan mijn kant. Meneer Van der Steen heeft me veel verteld over uw project. Ik vind dat werkelijk interessant.

1. Dank u wel. Het is inderdaad een vernieuwend project en van groot belang voor het ecosysteem van de zee.

2. Het zal zeker een groot succes zijn.

Oefening 17 (A1) pag. 21

Leesopdracht

Oefening 18 (A2) pag. 22

Leesopdracht

Oefening 19 (A2/B1) pag. 23

Leesopdracht

Oefening 20 (B1) pag. 23

1. kinderlijk

2. boos

3. verdrietig

4. rustig

5. open

6. lief

7. aardig

8. vrolijk

9. gesloten

10. hartelijk

11. slecht

12. opvliegend

13. dominant

Oefening 21 (A2/B1) pag. 24

1. **haar:** lang, kort, rood, grijs, blond, zwart, steil, krullend, golvend, kroes, vlechten, kaal, kalend, los, paardenstaart
2. **gezicht:** ovaal, rond, lang
mond: groot
lippen: dun, vol
ogen: bruin, blauw, groen, grijs
neus: groot, wipneus
oren: flaporen
3. **postuur:** mager, dik, lang, kort, groot, klein, gespierd, stevig, sterk, slank, volslank
4. **karakter:** gesloten, open, vrolijk, verdrietig, boos, slecht, introvert/extravert, lief, kinderlijk, humeurig, aardig, dominant, rustig, hartelijk

Oefening 22 (A1) pag. 25

Hallo, Ik ben Harley. Ik woon in een huis met het baasje en het vrouwtje. Thuis woont nog een hond, dat is mijn vriend, Faust. Ik ben klein, maar Faust is heel 1. **groot**. Hij is 2. **wit** met 3. **zwarte** vlekken. Hij heeft 4. **grote** oren en een 5. **lange** staart. Daar probeer ik vaak in te bijten, maar dat vindt hij niet 6. **leuk**. Ik weeg 5 kilo, maar Faust is heel 7. **zwaar** en hij is erg 8. **sterk**. Maar hij is ook best 9. **vriendelijk** en soms een beetje 10. **lui**. Dan wil hij alleen maar slapen. Ik ben nooit lui. Ik wil altijd spelen. Mensen zeggen dan: "hij is 11. **speels**". Vaak speel ik met Faust. Maar soms wil Faust niet spelen. Dan wordt hij 12. **boos** als ik wil blijven spelen. Ik ben niet zo groot als Faust. Dat komt omdat ik nog heel 13. **jong** ben. Maar toch vindt Faust me wel 14. **lief**. En ik vind hem ook een erg 15. **aardige** hond. We zijn samen heel 16. **trouw** aan de baas en het vrouwtje. We zijn 17. **blij** dat we bij hen mogen wonen.

Oefening 23 (A2) pag. 26

	tegenstelling	betekent hetzelfde
1. aardig	onaardig	vriendelijk
2. blij	verdrietig	vrolijk
3. boos	blij	kwaad
4. groot	klein	niet klein
5. jong	oud	nieuw
6. lang	kort	groot
7. leuk	naar	aardig
8. lief	stout	zoet
9. lui	ijverig	moe
10. sterk	zwak	niet zwak
11. trouw	ontrouw	vals
12. vriendelijk	onvriendelijk, boos	aardig

Oefening 24 (A2/B1) pag. 26

De man op de foto is een goede vriend van mij. Hij heet Fred. Je ziet meteen dat hij heel 1. **aardig** is.

Met zijn 2. **golvende**, 3. **zwarte** haren en met die snor en 4. **baard** ziet hij er goed uit. Hij heeft een beetje een 5. **grote neus**, zijn onderlip is 6. **vol**, maar zijn bovenlip is 7. **dun**. Of misschien lijkt dat alleen maar zo door zijn 8. **snor**. Zijn oren zijn vrij 9. **klein**.

Fred is 10. **stevig** en 11. **sterk** want hij kan met gemak 50 kilo tillen. Maar het is een 12. **vrolijke** persoon, hij lacht altijd en is nooit 13. **humeurig**, altijd 14. **hartelijk**. Het is een 15. **rustige** man die graag mensen helpt.

Oefening 25 (B1) pag. 27

Leesopdracht

Oefening 26 (B1) pag. 27

1. **hardwerkend:** Als je altijd veel en graag werkt, ben je hardwerkend.
2. **behulpzaam:** Iemand die mensen graag helpt, noem je behulpzaam.
3. **banketbakker:** Een banketbakker is een bakker die vooral taarten en koekjes bakt en verkoopt.
4. **voetbalfan:** Een voetbalfan is iemand die graag naar voetbal gaat kijken.
5. **rechtdoorzee:** Iemand die eerlijk zegt wat hij bedoelt, is rechtdoorzee.

Oefening 27 (B1) pag. 27

1. hardwerkend, vriendelijk, rechtdoorzee, behulpzaam, sportief, creatief
2. dansen, naar voetbal kijken, voetballen, cake bakken, allerlei dingen maken
3. open vraag
4. Hij is kaal, heeft grote oren, en een grote neus. Hij heeft blauwe ogen en volle lippen. Hij is stevig. 5. Hij heeft een vierkant gezicht.

Oefening 28 (B1) pag. 28

Tegen onze gewoonte in waren we allemaal even 1. **stil** toen Koopmans het lokaal betrad. Wat we ook verwacht hadden van onze nieuwe leraar 2. **Nederlands**, we verwachtten niet dat het deze man zou zijn. Hij liep 3. **krom**, alsof hij een 4. **loden** last op zijn rug meestorde en had een 5. **hazenlip**. Desondanks sprak uit zijn 6. **grijze** ogen een vrolijk soort 7. **nieuwsgierigheid** en een intelligentie die we bij de andere docenten nooit als zodanig hadden waargenomen. Hij 8. **kuchte**, voor hij plaatsnam achter zijn tafel. “Ik ben Bert Koopmans,” zei hij. Door de hazenlip klonk zijn stem wat 9. **nasaal**. “Ik ga jullie naar het 10. **eindexamen** Nederlands begeleiden.” Hij keek ons even 11. **indringend** aan. “En ik hou niet van 12. **geintjes** over mijn 13. **uiterlijk**. Die heb ik in de afgelopen vijfenveertig jaar al genoeg gehoord. Voor het overige vind ik 14. **humor** een groot goed. En nee, ik ben niet 15. **getrouwd**, want 16. **zoenen** gaat me moeilijk af.” We wisten niet of we mochten 17. **lachen**, dus we deden het niet.

Oefening 29 (B1) pag. 28

1. *Mindfulness* betekent dat je je bewust bent van een ervaring die op dat moment plaatsvindt.
2. Een *zenuwpees* is iemand die heel erg zenuwachtig is.
3. Een ander woord voor *rust* is *kalmte* of *stilte*.
4. *Alles onder controle hebben* betekent alles volledig begrijpen en kunnen regelen.
5. Het tegenovergestelde van *overbezorgd* is *onbezorgd*, *zorgeloos*.

Oefening 30 (A1) pag. 29

Leesopdracht

Oefening 31 (A1.2) pag. 30

Leesopdracht

Oefening 32 (A1.2) pag. 30

Schrijfopdracht

Oefening 33 (A2) pag. 31

1. *Met z'n vieren* betekent met vier personen.
2. Het tegenovergestelde van *oudste* is *jongste*.
3. “We komen uit Amsterdam” betekent: we zijn in Amsterdam geboren.
4. Een synoniem voor *in de buurt* is *dichtbij* of *vlakbij*.
5. WhatsApp is een app op je telefoon, waarmee je familie en vrienden een berichtje kunt sturen of bellen.
6. Ze houden contact via WhatsApp en door elkaar te bellen.
7. *Gezellig* betekent *aangenaam*, *prettig*, *leuk*.
8. *Logeren* betekent bij iemand anders slapen.
9. *Band* betekent hier dat je elkaar aardig vindt.
10. Het basiswoord van *vaakst* is *vaak*.

Oefening 34 (A2) pag. 32

- 1-c
- 2-e
- 3-a
- 4-f
- 5-b
- 6-d

Hoofdstuk 2. Het menselijk lichaam

Oefening 1 pag. 35

Woordenlijst

Oefening 2 (A1/A2) pag. 37

1. oor
2. mond
3. oog
4. neus
5. hoofd
6. hals
7. lippen
8. tong
9. gezicht
10. wang
11. nek
12. kin

Oefening 3 (A2) pag. 37

1. schouder, rug
2. arm, hand, pols, schouder
3. hand, nagel, rug, vinger
4. been, enkel, knie, voet
5. voet, enkel, nagel, teen

Oefening 4 (B1) pag. 38

1. hoofd, haar, gezicht, hals, nek
2. voorhoofd, haar, ogen, neus, mond
3. oog, pupil, wenkbrauw, wimper
4. oor, oorschelp, oorlel, gehoorgang
5. mond, tong, bovenlip, onderlip, tanden, kiezen

Oefening 5 (B1) pag. 38

1. **lichaam**: hoofd, borstkas, arm, hand, been voet, rug, borst, billen
2. **arm**: bovenarm, elleboog, onderarm, pols, hand, oksel
3. **hand**: vingers (duim, wijsvinger, middelvinger, ringvinger, pink), handpalm, muis, rug van de hand, nagels
4. **been**: dijbeen, knie, scheenbeen, kuit, voet, lies
5. **voet**: tenen, hiel, wreef, voetzool, enkel
6. **hoofd**: haar, gezicht, nek, hals, schedel

Oefening 6 (B1) pag. 39

Het lichaam

Het lichaam van een mens heeft bovenaan het 1. **hoofd**. Daarbovenop zit 2. **haar**. Dat kan 3. **lang** zijn, of kort, 4. **steil**, krullend of golvend. Aan de voorkant zit het 5. **gezicht**. Daar bevinden zich de 6. **ogen**, de neus, de mond en aan de zijkant de 7. **oren**. Het hoofd zit met de nek en de 8. **hals** vast aan het bovenlichaam. Dat deel begint met de 9. **schouder**s. Daarna komt de borstkas en aan de achterkant de 10. **rug**. Daar zitten de schouderbladen. Daaronder zitten de billen en daarna komen de 11. **benen**. Aan de voorkant zitten nog de tepels en de 12. **navel**. In het verlengde van de schouder s zitten de 13. **armen**. Die bestaan uit oksel, bovenarm, 14. **elleboog**, onderarm, 15. **pols** en hand. De hand heeft vijf 16. **vingers**: de duim, wijsvinger, de middelvinger, de ringvinger en de 17. **pink**. Aan het eind van elke vinger zit een 18. **nagel**. Aan de binnenkant zitten nog de 19. **palm** en de muis van de hand. Het been bestaat uit lies, dijbeen, 20. **knie**, knieholte, kuit, scheenbeen en 21. **voet**. Dit deel zit aan het been vast met de enkel en bestaat verder uit de wreef, de 22. **tenen** met nagels, de 23. **hiel** en de voetzool.

Oefening 7 (B1) pag. 39

1. Ik heb er een hard **hoofd** in dat hij voor zijn examen zal slagen.
2. Met die domme actie haalde hij zich de woede van zijn baas op de **hals**.
3. Ondanks haar hoge leeftijd is zij nog goed ter **been**.
4. Ze zijn elkaar uit het **oog** verloren toen zij naar het buitenland verhuisde.
5. Met hem moet je uitkijken. Hij heeft het achter zijn **ellebogen**.
6. Hoewel hij al jaren werkloos was, haalde hij zijn **neus** op voor een baan als verkoper.
7. Heb je nu alweer iets gekocht? Je hebt echt een gat in je **hand**.
8. Toen de dief de sirene van de politiewagen hoorde, nam hij de **benen**.
9. Hij schreef zo uit de losse **pols** de uitwerking van het vraagstuk op.
10. Ik heb mijn **buik** vol van dat geklets.
11. Toen hij hoorde dat er geen treinen reden, stond hij met zijn **oren** te klapperen.
12. Hij kon het niet over zijn **hart** verkrijgen om hem de waarheid te vertellen.
13. Als je wilt weten of de werkzaamheden vlot verlopen, moet je de **vinger** aan de pols houden.

Oefening 8 (A1) pag. 40

1. hoofdpijn
2. buikpijn
3. kiespijn
4. rugpijn
5. keelpijn

Oefening 9 (A2) pag. 40

patiënt: Goedemorgen dokter, **1. ik voel me niet lekker.**

dokter: Wat is het **2. probleem?**

patiënt: Ik heb al een paar dagen **3. pijn in mijn buik** en soms moet ik ook **4. overgeven.**

dokter: Heeft u iets gegeten dat niet **5. goed** meer was?

patiënt: Ik weet het niet, ik heb zondag wel mosselen gegeten. Maar zouden mijn man en dochter dan ook niet **6. ziek** moeten zijn?

dokter: Dat hoeft niet. Eén verkeerde mossel is genoeg om u ziek te maken, maar die hebt u dan gegeten. Uw man en dochter niet. Ik zal u een **7. medicijn** voorschrijven, waardoor uw **8. maag** kalmeert.

patiënt: En als de **9. buikpijn** dan nog niet overgaat?

dokter: Dan zie ik u over drie dagen weer terug. Dan zal ik u verder **10. onderzoeken** en dan neem ik ook wat **11. bloed af.**

patiënt: Dank u, dokter. Tot ziens.

Oefening 10 (B1/B2) pag. 41

1-f injectiespuit: een injectie geven

2-d thermometer: de lichaamstemperatuur meten

3-g scalpel: het maken van een snee bij een operatie

4-e gaas: een wond verbinden

5-b stethoscoop: luisteren naar de geluiden van het lichaam

6-a doktersjas, handschoenen, masker: hygiëne

7-c bloeddrukmeter: de bloeddruk meten

Oefening 11 (B1) pag. 42

1-d allergie: reactie van het immuunsysteem van het lichaam tegen onschadelijke stoffen zoals pollen

2-e maagpijn: pijn in de bovenbuik door stress, te veel eten of te snel eten

3-a oorontsteking: acute of chronische ontsteking van het oor

4-g ontsteking: reactie van het lichaam op een infectie; de huid wordt vaak warm en rood

5-b verkoudheid: virusziekte die voorkomt in de winter en waarbij het slijmvlies van de luchtwegen ontstoken is;

symptomen: koorts, keelpijn, spierpijn, verstopte neus en hoofdpijn

6-h griep: acute infectieziekte van de luchtwegen veroorzaakt door een virus

7-c hoge bloeddruk: verhoogde druk van het bloed in de slagaders

8-f diarree: dunne en/of waterige ontlasting, meestal veroorzaakt door een infectie of een bacterie

Oefening 12 (B1/B2) pag. 43

Vertaalopdracht

Oefening 13 (B1) pag. 44

mogelijke antwoorden:

1. Het is een ziekte waarbij de huid rood wordt, eerst in het gezicht, later over het hele lichaam. De ziekte wordt veroorzaakt door het Parvo B19-virus.
2. lichte koorts, rode vlekken, jeuk en soms pijn in de gewrichten
3. tussen de 4 en de 10 jaar

Oefening 14 (B1/B2) pag. 44

Vertaalopdracht

Oefening 15 (B2) pag. 44

mogelijke antwoorden:

1. Wat kun je doen om covid te voorkomen? (1) Was je handen, gebruik desinfecterende handgel, houd anderhalve meter afstand, blijf zoveel mogelijk thuis, draag een mondkapje.
2. Wat kun je doen om covid te voorkomen? (2) Vermijd groepen, vermijd contact met een persoon met covid, raak je gezicht niet aan, ga niet op reis, raak het mondkapje niet aan.
3. Symptomen zijn: koorts, hoest, kortademigheid, keelpijn, hoofdpijn.

Oefening 16 (A2) pag. 45

patiënt: Goedemorgen **1. tandarts**.

tandarts: Dag mevrouw. Wat is het **2. probleem**?

patiënt: Ik heb **3. kiespijn**. Het doet zo zeer dat ik niet kan slapen.

tandarts: Gaat u maar in de stoel zitten. Dan kijk ik even in uw **4. mond**.

tandarts: Ah, ik zie het al. U heeft een **5. gaatje** in uw kies. Ik moet dat boren en vullen.

patiënt: Doet u wel voorzichtig, ik ben een beetje **6. bang** voor de **tandarts**.

tandarts: Maakt u zich geen zorgen. Ik zal heel **7. voorzichtig** zijn.

tandarts: Zo, uw kies is **8. gevuld**. Dat was niet zo erg, toch?

patiënt: Nee **tandarts**. En ik heb geen **9. pijn** meer. Dank u wel.

tandarts: Tot ziens, mevrouw.

patiënt: Tot ziens, **tandarts**.

Oefening 17 (A2) pag. 46

1. patiënt: Goedemorgen **tandarts**, ik heb vreselijke **kiespijn**.

2. patiënt: Ik heb vooral last bij het **kauwen**.

3. patiënt: Als ik bijt op deze **tand**, doet het zeer.

4. tandarts: Het kan zijn dat de **wortel** is ontstoken.

5. tandarts: De **zenuw** reageert op warm en koud.

6. tandarts: Heeft u ook pijn in uw **gehemelte**?

7. patiënt: Valt mee, maar wel in mijn **kaak**.

8. tandarts: Uw **tandvles** is ook behoorlijk ontstoken.

9. patiënt: Moet de **tand** worden getrokken?

10. tandarts: Hm, misschien heeft u gewoon een gaatje, veroorzaakt door **cariës**.

Oefening 18 (B2) pag. 46

antwoord: tandglazuur

Oefening 19 (A1) pag. 47

Als je **1. ziek** bent, ga je naar de **2. dokter**. Vaak geeft de dokter je een **3. recept**. Met het recept ga je naar de **4. apotheek**.

Je geeft daar het recept aan de man of **5. vrouw** achter de balie. Soms krijg je het **6. medicijn** meteen mee. Maar het gebeurt ook wel dat je terug moet komen om het medicijn op te halen. Dan hebben ze het niet. Dat gaan ze dan **7. bestellen**.

Oefening 20 (B1) pag. 47

Vertaalopdracht

Oefening 21 (B1) pag. 48

Opzoekopdracht

1. Een **bijsluiter** is een briefje dat in het doosje van een geneesmiddel zit. Er staat op wat er in het geneesmiddel zit, waar het voor is, en wat de mogelijke bijwerkingen zijn.

2. Een **ampul** is een glazen buisje met daarin vloeistof voor een injectie

3. Een **antibioticum** helpt tegen een ontsteking, die is veroorzaakt door een bacterie.

4. Een **zetspil** is een medicijn dat in de anus wordt aangebracht.

Oefening 22 (B1) pag. 48

1. **medicijn:** antibioticum, aspirine, griep prik, hoestsiroop, paracetamol

2. **verpakking:** ampul, doosje, flesje, potje, spuit, tube

3. **soort:** crème, drank, injectie, pil, pleister, tablet, zalf, zetspil

4. **document:** bijsluiter, recept, zorgpas

Oefening 23 (A2) pag. 49

1. klant: Goedemorgen, hier is het recept.

10. apotheker: Goedemorgen meneer, eens even kijken. Van dit medicijn moet ik u een ander merk geven.

8. klant: Ik heb liever dezelfde pillen als de vorige keer.

3. apotheker: Dat kan meneer, maar dan moet u bijbetalen.

11. klant: Waarom?

4. apotheker: De zorgverzekering betaalt alleen het goedkoopste medicijn. En er is nu een ander medicijn dat goedkoper is.

6. klant: Echt waar? En ik betaal al zoveel aan premie!

2. apotheker: Ik weet het meneer, ik vind het ook niet leuk.

12. klant: En hoeveel moet ik dan bijbetalen?

7. apotheker: Eens kijken, dat is € 3,50.

9. klant: Dat moet dan maar, alstublieft.

5. apotheker: Dank u wel meneer, tot ziens.

Oefening 24 (B1) pag. 50

1. zorgpas
2. de zorgverzekering
3. afspraak
4. medicijn/middel
5. recept
6. de apotheek
7. dokter

Oefening 25 (B1) pag. 50

1. Een *app* is een programma op je telefoon of computer.
2. Een synoniem van *geneesmiddelen* is *medicijnen*
3. Een *medicijnwekker* zorgt ervoor dat je op tijd je medicijnen inneemt.
4. Wanneer je *inzicht hebt in je voorraad*, weet je goed hoeveel geneesmiddelen je nog hebt.
5. Een synoniem voor *inschrijven* is *aanmelden*.
6. Open vraag.
7. Open vraag.

Hoofdstuk 3. Ik zoek werk

Oefening 1 pag. 53

Woordenlijst

Oefening 2 (A1) pag. 54

Leesopdracht

Oefening 3 (A1/A2) pag. 54

1. **verkoopster** in een winkel
2. **monteur** in een **garage**
3. **slager** in een **slagerij**
4. **ober** in een **restaurant**
5. **arbeider** in een **fabriek**
6. **bakker** in een **bakkerij**
7. **leraar** op een **school**
8. **bloemist** in een **bloemenwinkel**
9. **acteur** in het **theater**

Oefening 4 (A2) pag. 55

mogelijke antwoorden:

1. **creatief**: schilder, schrijver
2. **interessant**: dokter, wetenschapper
3. **met je handen**: monteur, kunstenaar
4. **zwaar**: bouwvakker, verpleegster, leraar
5. **gevaarlijk**: chauffeur, militair
6. **steeds hetzelfde**: fabrieksarbeider
7. **veel lopen**: conducteur, postbode, orderpicker
8. **op een stoel**: administratief medewerker, directeur
9. **rustig**: schrijver, nachtwaker
10. **moeilijk**: politieagent, politicus

Oefening 5 (A2/B1) pag. 55

schrijfpdracht

Oefening 6 (B1) pag. 56

- 1-**e** veiligheidsschoenen verplicht (**waar**: bouwplaats)
- 2-**g** pas op: glad (**waar**: ingang van een gebouw, toiletten, ... (overal waar de vloer glad is))
- 3-**h** nooduitgang (**waar**: bioscoop, school, kantoor, enz.)
- 4-**b** geen toegang (**waar**: bouwplaats)
- 5-**a** gevaarlijke stoffen (**waar**: vrachtwagen of op vuile grond)
- 6-**d** open vuur verboden (**waar**: benzinstation)
- 7-**c** helm verplicht (**waar**: bouwplaats)
- 8-**f** hoogspanning: levensgevaar (**waar**: elektriciteitshuisje)

Oefening 7 (A2) pag. 57

Leesopdracht

Oefening 8 (A1) pag. 57

1. Juan woont in Madrid, de **Spaanse** hoofdstad.
2. Paul heeft een **Engels** accent.
3. Ken jij het **Amerikaanse** volkslied?
4. Karl komt uit de **Duitse** stad München.
5. Lissabon is de **Portugese** hoofdstad.
6. Paulo Coelho is een beroemde **Braziliaanse** schrijver.
7. Boekarest is de **Roemeense** hoofdstad.
8. Ik ben gek op **Franse** kaas.
9. **Griekse** yoghurt is heel vet.
10. Ken jij de kleuren van de **Poolse** vlag?

Oefening 9 (A2) pag. 58

A: Goedemorgen, ik heet Mercedes en mijn 1. **achternaam** is Rodríguez.

B: 2. **Goedemorgen, waar komt u vandaan?**

A: Ik kom uit Spanje, uit Madrid.

B: 3. **Hoe lang bent u al in Nederland?**

A: Sinds een jaar.

B: 4. **Waar woont u?**

A: Ik woon in het centrum van Rotterdam.

B: 5. **Wat is uw geboortedatum?**

A: Ik ben geboren op 25 juli 1992.

B: Hebt u een 6. **identiteitsbewijs?**

A: Ja natuurlijk, ik heb een 7. **paspoort**. Alstublieft.

B: Sorry, maar dit paspoort is niet meer 8. **geldig!**

A: Niet meer geldig? Oh, wat erg!

B: U kunt het best een nieuw paspoort 9. **aanvragen** bij het consulaat. Hebt u een ander identiteitsbewijs?

A: Ik heb ook nog een 10. **identiteitskaart**. Die is nog geldig.

B: Welke 11. **studie** hebt u gedaan?

A: Ik heb informatica gestudeerd.

B: Dan zal het niet moeilijk zijn om 12. **werk voor u te vinden op een kantoor**.

A: Mooi, dat is fijn.

Oefening 10 (A2) pag. 58

Leesopdracht

Oefening 11 (B1) pag. 59

1-f **monteur**: iemand die voor zijn beroep auto's, fietsen of machines repareert en onderhoudt

2-h **carrière maken**: succes hebben in je werk

3-a **sollicitatiegesprek**: gesprek met een werkgever om een baan te krijgen

4-g **vaste aanstelling**: werk voor onbepaalde tijd

5-b **aangenomen**: in dienst genomen

6-d **lopende band**: een bewegende band waarop artikelen langskomen die bewerkt moeten worden.

7-c **vast contract**: contract voor onbepaalde tijd

8-e **tijdelijk contract**: contract met een beperkte duur

Oefening 12 (A2) pag. 59

Lorenzo: Carola, weet je dat ik werk gevonden heb?

Carola: Echt? Gefeliciteerd, ik ben blij voor je. Waar werk je? Wat ga je doen? Kom op, vertel, ik wil het graag weten.

Lorenzo: Ik heb verschillende 1. **sollicitatiegesprekken** gehad en ze hebben me 2. **aangenomen** bij Batavus.

Carola: Maar dat is geweldig! En wat ga je doen?

Lorenzo: Ik ga werken aan de 3. **lopende band** van de zadels en de sturen. Voor nu is het een 4. **tijdelijk** contract, maar over negen maanden is er misschien de mogelijkheid om een 5. **vaste aanstelling** te krijgen.

Carola: Is het leuk werk?

Lorenzo: Zeker, je weet dat ik veel van fietsen houd en dit is de ideale plek om 6. **carrière** te maken in deze sector.

Carola: En je bent echt een goede 7. **monteur**, dus ik ben er zeker van dat ze je een 8. **vast contract** gaan geven.

Lorenzo: Ik hoop het!

Oefening 13 (B1/B2) pag. 60

1-f **ondernemer**: iemand die een bedrijf heeft

2-j **fabriek**: een bedrijf waar met machines producten worden gemaakt

3-h **salaris**: het geld dat je iedere maand krijgt als je ergens werkt

4-a **rooster**: een lijst waarop staat wie wanneer aanwezig is en wat er moet gebeuren

5-l **vakantiegeld**: extra loon dat iemand een keer per jaar krijgt voor vakantie

6-c **collega**: iemand die werkt bij hetzelfde bedrijf als jij

7-i **ziektewet**: de wet die regelt dat je toch loon krijgt als je ziek bent

8-b **vakman**: iemand die goed is in zijn vak

9-k **stage**: het werk dat je doet als deel van je opleiding

10-g **kantoor**: een plaats waar vooral werk wordt gedaan aan bureaus met computers

11-d **belasting**: het bedrag van je loon dat je aan de staat moet betalen

12-e **verkoper**: iemand die in een winkel werkt

Oefening 14 (B1/B2) pag. 60

1. **geduldig:** kalm, rustig
2. **ambitieu:** ijverig, eerezuchtig, wil vooruitkomen
3. **flexibel:** in staat om je aan te passen aan de omstandigheden
4. **onafhankelijk:** in staat om zelfstandig te werken
5. **doortastend:** kan handelend optreden als het nodig is
6. **enthousiast:** met plezier, gemotiveerd
7. **efficiënt:** nauwkeurig, precies
8. **doorzetter:** zich niet laten weerhouden
9. **rechtdoorzee:** eerlijk, oprecht
10. **sportief:** houdt van sport, vlot
11. **creatief:** fantasierijk, vindingrijk

Oefening 15 (B1/B2) pag. 60

Schrijfopdracht

Oefening 16 (B2) pag. 61**1. Over de vacature**

Als 1. **Manager** Vers vorm je samen met je 2. **collega's** een sterk 3. **team**. Jullie zijn het 4. **aanspreekpunt** voor alle medewerkers in de winkel en creëren een open 5. **werksfeer** om het beste uit jezelf én het team te halen. Samen voor klantimpact!

Wat ga je doen?

Als Manager Vers ben je hét gezicht van de 6. **versafdelingen**. Als een klant een vraag heeft over een type seizoensgroente, dan heb jij het antwoord paraat of weet je precies waar je de informatie kan vinden. Jij bent namelijk dé 7. **expert** op de versafdelingen. Het is handig als je al wat voorkennis hebt, maar dit is geen vereiste. Je wordt bij ons 8. **opgeleid** en je leert vooral on the job.

De Manager Vers bewaakt de kwaliteit van zowel de Groente & Fruit-afdeling als de 9. **bakkerij**, zodat de klant elke dag een kwalitatief goed 10. **product** op een schone afdeling vindt. Je bent dan ook veel te vinden op de 11. **werkvloer** en staat klaar voor de klant. Dagelijks ben je bezig met de nieuwste 12. **digitale** tools, zoals onder andere het agf-dashboard (aardappelen, 13. **groente**, fruit). Op basis hiervan stuur je jouw team aan op de vloer.

2. Samen dat stapje extra

Op de versafdelingen is een aantrekkelijke 14. **presentatie**, een goede beschikbaarheid van producten en de beste 15. **kwaliteit** uiterst belangrijk voor 17. **tevreden** klanten. Jij signaleert het direct wanneer een klant iets wil vragen; je bent niet bang en stapt erop af. Dankzij jouw oplettendheid en goede advies over het product winkelt de klant weer blij verder. 18. **Klantgerichtheid** is dan ook een belangrijke competentie die je weet over te brengen op je teamleden. Door jouw 19. **enthousiasme** te combineren met strakke plannings en een duidelijke leiding kan jouw team werken als een 20. **geoliede** machine. Dat gebeurt natuurlijk niet vanzelf. Om een hecht team te vormen voer je 21. **beoordelingsgesprekken** en neem je nieuw talent aan dat een perfecte aanwinst is voor jouw team. En vergeet vooral de dosis 22. **positieve** energie en humor niet. Jij staat bekend om een juiste mix van hard werken, plezier hebben en een hoge betrokkenheid op de afdeling.

3. Ook belangrijk: wat krijg je ervoor?

- Een 22. **uitdagende** baan bij de grootste foodretailer van Nederland
- Een goed 23. **salaris**
- Mogelijkheden om 24. **trainingen** en opleidingen te volgen
- Ook nog eens veel 25. **vrije** dagen, waarvan 25,5 vakantiedagen én 19,5 adv-dagen
- Uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden, waaronder 26. **vakantiegeld**, toeslag op zondag en een goede pensioenregeling

Wat zit er al in jouw mandje?

- Een afgeronde opleiding op 27. **MBO 4-niveau**
- Kennis van retail- en winkelprocessen of andere klantgerichte 28. **werkervaring**
- Leiderschapskwaliteiten en analytisch vermogen
- Een positieve 29. **invloed** op een gezellige en open werksfeer
- Een gezonde dosis energie en 30. **flexibiliteit**

Oefening 17 (B1/B2) pag. 62

1-h aanspreekpunt: iemand naar wie je toe kunt voor vragen of kritiek

2-j beoordelingsgesprek: gesprek tussen een werkgever en werknemer over het functioneren van de werknemer

3-e digitaal: met de computer gemaakt of gedaan

4-a enthousiasme: iets doen met veel zin, plezier en overtuiging

5-i klantgerichtheid: aandacht voor de klant

6-g kwaliteit: als iets goed gemaakt of gedaan is, heeft het kwaliteit

7-f presentatie: manier waarop je iets aan de klanten laten zien

8-d training: opleiding

9-c uitdaging: het zal moeilijk zijn, maar je denkt dat het zal lukken

10-b werkvloer: plek waar gewerkt wordt

Oefening 18 (B2) pag. 63

Marlies van Beek
Hoofdstraat 124
4001 WV Tiel

Notariskantoor De Waal
T.a.v. de heer Hans van der Voort
Waalkade 20
4001 PZ Tiel

Tiel, 15 december 20..

Betreft: vacature receptioniste

Geachte heer Van der Voort,

Naar aanleiding van de vacature voor een receptionist op uw site wil ik graag mijn interesse kenbaar maken voor deze functie. Vol 1. **enthousiasme** zou ik de kans willen aangrijpen om als receptioniste aan de slag te gaan bij uw organisatie.

Een receptionist is het eerste 2. **aanspreekpunt** van een organisatie. Daarom is het van groot belang dat een receptionist representatief en sociaal vaardig is, en goede communicatieve vaardigheden heeft. Ook 3. **klantgerichtheid** is een belangrijke eigenschap waaraan een goede receptionist moet voldoen. Ik ben ervan overtuigd dat ik hierover beschik en dat ik daarom de juiste eigenschappen bezit om voor de functie in aanmerking te komen.

Tijdens mijn opleiding in Eindhoven zijn alle aspecten van de functie van receptionist aan bod gekomen. Zo heb ik vakken gevolgd over administratieve taken, het voeren van zakelijke gesprekken en communicatie met collega's, klanten en gasten. Als afronding van mijn studie heb ik met succes stage gelopen bij een farmaceutisch bedrijf in Tiel. Deze stage was erg leerzaam en een goede 4. **training** om vertrouwd te raken met de dagelijkse praktijk. Mede dankzij de goede begeleiding van mijn collega's heb ik mezelf in korte tijd ontwikkeld tot allround receptionist. Aan het eind van mijn stage heb ik een 5. **presentatie** gegeven. In het 6. **beoordelingsgesprek** met mijn leidinggevende na afloop werden onder andere mijn 7. **communicatieve** vaardigheden en kwaliteiten op 8. **digitaal** gebied positief beoordeeld. Helaas kon ik niet bij mijn stageadres in dienst treden, wegens het ontbreken van een openstaande vacature. Daarom ben ik nu op zoek naar een nieuwe 9. **uitdaging**, die ik hoop te vinden binnen uw organisatie. Verdere details vindt u in mijn meegestuurde 10. **cv (curriculum vitae)**. Graag stel ik mijzelf aan u voor en licht ik mijn motivatie toe in een persoonlijk gesprek.

Met vriendelijke groet,

Marlies van Beek

Oefening 19 (B2) pag. 64

Het arbeidscontract

Een 1. **arbeidscontract** is een contract waarin de 2. **afspraken** staan tussen werkgever en 3. **werknemer**. Er bestaan verschillende soorten arbeidscontracten.

Het eerste contract is een 4. **vast contract**, ook wel contract voor onbepaalde tijd genoemd. Dit is een contract voor langere tijd, zonder 5. **einddatum**.

Verder heb je het 6. **tijdelijk contract**. Dit is een contract voor een dienstverband van een jaar of een andere 7. **periode**.

Een derde soort contract is de 8. **uitzendovereenkomst**. Een bedrijf huurt dan iemand voor een bepaalde tijd in via het uitzendbureau. Dit bureau is de officiële 9. **werkgever** en betaalt ook het loon aan de werknemer.

Het vierde contract is een 10. **detacheringscontract**. De werknemer is in dienst van het detacheringsbedrijf en wordt uitgeleend aan bedrijven die tijdelijk 11. **personeel** nodig hebben.

Het laatste soort contract is een zogenaamde oproepovereenkomst, ook wel 12. **nulurencontract** genoemd. Met zo'n contract kan de werkgever de werknemer oproepen als die hem nodig heeft. Je spreekt in zo'n contract geen bepaalde hoeveelheid uren per week af.

Oefening 20 (B2) pag. 65

De glastuinbouw

Omstreeks 1850 werden in Nederland de eerste 1. **kassen** gebouwd, waarin druiven gekweekt werden. Deze kassen waren eenvoudig en stonden met één kant tegen een muur. Later werden de kassen helemaal van 2. **glas** en ging men ze 3. **verwarmen**. Nog later kwamen de zogenaamde 4. **warenhuizen**, verschillende kassen die met elkaar verbonden zijn. Door de kassen te verwarmen en ze te bouwen met zo veel mogelijk glas, gaven de planten meer 5. **vruchten**. Veel licht en steeds dezelfde 6. **temperatuur** maakt dat de plant sneller 7. **groeit**.

Door de kassen te verwarmen, konden ook groenten geplant worden die alleen in 8. **warmer** landen groeien, zoals komkommers, paprika's, 9. **tomaten** en courgettes. 10. **Aubergines** worden het meest geplant in de kas. Verder worden ook 11. **rozen** en andere bloemen en planten in de kas 12. **gekweekt**.

Er zijn nu ongeveer 9000 13. **glastuinbouwbedrijven**. Veel van wat men in de kassen verbouwt, wordt 14. **geëxporteerd** naar het buitenland. De grootste 15. **concentratie** van tuinbouwkassen is in het Westland in de provincie Zuid-Holland.

Oefening 21 (B2) pag. 66**mogelijke antwoorden:**

1. De **agrarische sector** is verdeeld in landbouw en veeteelt. Onder landbouw valt bijvoorbeeld de akkerbouw en onder veeteelt bijvoorbeeld de varkenshouderij.
2. **Seizoensarbeiders** werken in een bepaalde periode bij een bedrijf als er extra veel werk is, zoals bij het plukken van vruchten of groenten.
3. Nederland staat bekend om zijn bloembollen. De **bloembollenteelt** vindt vooral plaats in de Bollenstreek in de provincies Noord- en Zuid-Holland.
4. Spruitjes, boerenkool, rodekool en winterpeen zijn voorbeelden van **wintergroenten**.
5. Een **moestuin** is een kleine tuin waar groente en fruit wordt gekweekt voor eigen gebruik. Je kunt er bijvoorbeeld tomaten kweken, maar ook sperziebonen, sla en aardbeien.
6. In het voorjaar **zaaien** de boeren tarwe en andere granen.
7. Echte **zomervruchten** zijn aardbeien, die niet voor niets zomerkoninkjes worden genoemd.
8. In een **pluimveehouderij** worden kippen of andere vogels gehouden. Soms voor de eieren, soms voor het vlees.
9. Als een gewas gegroeid en rijp is, kan de boer het **oogsten**. Elk gewas heeft een andere oogsttijd.
10. Om planten goed te laten groeien moet je ze **mesten**. Door mest bij de planten te doen, wordt de grond vruchtbaar.
11. In **vruchtbare grond** kunnen planten goed groeien. Je maakt de grond vruchtbaar door te mesten.
12. Iemand die voor zijn beroep groenten of aardappels teelt, noemt je een **akkerbouwer**.

Oefening 22 (B2) pag. 67**Boeren**

Het vak van boer is een van de 1. **oudste** beroepen die er in de wereld bestaan. Al in de steentijd waren er boeren. In het begin verbouwden ze nog niet veel: verder dan 2. **graan** kwamen ze niet. Maar ze hadden al wel een paar dieren, zoals 3. **geiten** en 4. **varkens**, voor respectievelijk melk en vlees.

Tegenwoordig wordt een boer die vee heeft een 5. **veeboer** genoemd, en een boer die 6. **gewassen** verbouwt een 7. **akkerbouwer**. Je zult zien dat er aardig wat verschillen zijn tussen deze twee soorten boeren.

De veeboer

Boeren die aan veeteelt doen, kunnen veel soorten dieren hebben. Niet alleen geiten en varkens, maar ook schapen, koeien en 8. **kippen**. Geiten en koeien worden vooral gehouden om ze te 9. **melken**. Kippen leggen 10. **eieren**, een schaap levert 11. **wol**. Varkens zijn nog steeds nummer één voor het 12. **vlees**.

Het houden van dieren betekent dat je 13. **vroeg** moet opstaan om de dieren te 14. **voeren**. Verder gaan de dieren die 15. **'s nachts** op stal staan dan naar buiten. Daarna is de veeboer druk met het schoonmaken van de stallen. Ook heeft hij met de huidige wetgeving aardig wat 16. **administratie** bij te werken.

De akkerbouwer

Terwijl de veeboer het hele jaar door druk is, kent de akkerbouwer drukke periodes en tijden dat het wat rustiger is. In de drukste periodes moet er 17. **gezaaid** worden en moet de boer vervolgens de gewassen beschermen tegen 18. **ziektes**. Ook moet hij ervoor zorgen dat de grond 19. **vruchtbaar** is. Maar als dat allemaal is gebeurd, dan hoeft hij enkel nog te 20. **sproeien**.

Als alles volgroeid is, moet de boer 21. **oogsten**. Dat is weer een drukke periode. Laat hij het gewas te lang staan, dan kan het gaan 22. **rotten**. Hij moet de juiste 23. **balans** vinden tussen laten staan en op tijd plukken om een goede 24. **oogst** binnen te halen.

In de akkerbouw, maar ook in de tuinbouw, wordt veel gebruik gemaakt van 25. **seizoensarbeiders**. Vaak komen die van over de 26. **landsgrenzen** uit landen in Oost-Europa, zoals Polen en Hongarije, omdat de akkerbouwers niet genoeg personeel uit Nederland kunnen krijgen. Werden deze arbeiders eerst alleen ingezet om aardbeien te plukken en asperges te steken, nu werken ze ook in de kassen en bij bloemtelers. Het is belangrijk dat er genoeg personeel is om de productie, 27. **verwerking** en het 28. **transport** van de producten te garanderen.

Oefening 23 (B2) pag. 68

1. niet waar
2. niet waar
3. waar
4. niet waar
5. waar

Oefening 24 (B2) pag. 68

1. **aannemen**: in dienst nemen, als medewerker aanstellen: *hij solliciteerde en werd aangenomen*
2. **salaris**: beloning voor werk dat verricht is
3. **uitkering**: geld dat iemand krijgt die geen baan heeft of zo ziek is dat hij niet kan werken
4. **werkloosheid**: een situatie waarin je geen werk hebt
5. **ontslag**: handeling waardoor iemand wordt ontslagen: *zijn ontslag nemen, krijgen*
6. **vakantiegeld**: extra geld dat iemand krijgt van zijn baas voor vakantie
7. **ziektewet**: de wet die regelt dat je toch loon krijgt als je ziek bent
8. **seizoenswerker**: iemand die voor de duur van een seizoen in dienst genomen wordt
9. **landsgrenzen**: de grenzen van een land
10. **verwerking**: het verwerken van bijvoorbeeld groenten en fruit

Oefening 25 (B2) pag. 69

1. Wil je nieuwe tegels in de douche? Komt **voor de bakker!**
2. Dat verhaal is zo **afgezaagd**. Kom nu eens met iets nieuws!
3. Het is zijn **verdiende loon** dat zijn vrouw hem verlaten heeft.
4. Mensen, we moeten opschieten. Er is **werk aan de winkel**.
5. Hij heeft **een dijk van een baan!** Ik wou dat ik die kans had gehad.
6. Met wat je nu zegt, sla je **de spijker op de kop**.
7. Schoenmaker, **blijf bij je leest**: bemoei je er niet mee als je er geen verstand van hebt.
8. Om geld in te zamelen, hebben ze een braderie **op touw gezet**.
9. Ik weet dat het niet de leukste baan is, maar wel goed betaald en **geld stinkt niet**.
10. Je weet dat je **het ijzer moet smeden als het heet is**. Je hebt nu de gelegenheid, dus doe het!
11. Voor dit werk **doen we een beroep op** vrijwilligers.
12. Hij **heeft goed geboerd** en kan nu in luxe leven.
13. Als je ooit ergens **aan de bak wilt komen**, moet je wat beter je best doen.
14. Met **bloed, zweet en tranen** is ze erin geslaagd cum laude af te studeren aan de universiteit.

Oefening 26 (B1) pag. 69

1. Aegon
2. Heineken
3. Philips
4. Vitol
5. Solvay

Oefening 27 (B2) pag. 70

- 1-f economie:** de financiële middelen, de handel en de industrie van een land, regio, stad e.d.
- 2-m middelgrote onderneming:** onderneming met meer dan vijftig werknemers, maar minder dan 250
- 3-j microbedrijf:** bedrijf met niet meer dan tien werknemers
- 4-a mkb/kmo:** midden- en kleinbedrijf (Nederland), hetzelfde als kleine of middelgrote onderneming (België)
- 5-h sector:** één van de afdelingen waarin de economie is verdeeld: dienstensector, transportsector, metaalsector, ...
- 6-c werknemer:** iemand die een arbeidsovereenkomst heeft bij een werkgever en daarvoor betaald wordt
- 7-l werkgelegenheid:** de mate waarin er voor mensen banen zijn
- 8-b zzp'er:** bedrijf met maar één werknemer
- 9-g personeelsleden:** personen die bij een bedrijf werken
- 10-d segment:** deel van een geheel
- 11-i bedrijfsleven:** alle bedrijven bij elkaar
- 12-e grootbedrijf:** alle bedrijven bij elkaar
- 13-k beroepsbevolking:** het deel van de bevolking dat betaald werk verricht of zou kunnen verrichten

Hoofdstuk 4. Het huis

Oefening 1 pag. 73

Woordenlijst

Oefening 2 (A2/B1) pag. 74

- A. **keuken**: koelkast, oven, afzuigkap, tafel, stoel, tegels, kruk, gasfornuis, magnetron, vriezer, afwasmachine, wasmachine, servieskast, afvalbak
 B. **slaapkamer**: bed, linnenkast, nachtkastje, commode, nachtlampje, kussen, kaptafel, spiegel
 C. **woonkamer**: tafel, stoelen, bankstel, leunstoel, schilderij, schemerlamp, tapijt, wandmeubel, kruk, boekenkast, salontafel, dressoir, bijzettafeltje, televisietafel, televisie, radio, prullenbak
 D. **eetkamer**: eettafel, stoelen, dressoir, hanglamp
 E. **gang**: kapstok, paraplu
 F. **badkamer**: wasbak, douche, badkuip, kastje, kraan, wc, spiegel, medicijnkastje

Oefening 3 (A1/A2) pag. 75

1. Een **afwasmachine** gebruik je voor de afwas.
2. Een **televisie** gebruik je om naar een film te kijken.
3. Een **stofzuiger** gebruik je om de vloerbedekking schoon te maken.
4. Een **wasmachine** gebruik je om kleding te wassen.
5. Een **keukenmachine** gebruik je om groente te snijden.
6. Een **broodrooster** gebruik je om toast te maken.
7. Een **oven** gebruik je om cake te bakken.
8. Een **blender** gebruik je om groentesap te maken.
9. Een **citruspers** gebruik je om sinaasappels te persen.

Oefening 4 (A2/B1) pag. 75

1. **keuken**: broodrooster, broodmandje, pindakaas, afwasborstel, aardappelmessje, blikopener, kurkentrekker
2. **slaapkamer**: bedsprei, bedbodem, linnenkast, dekbedhoes, kussensloop, onderlaken, matrasbeschermer
3. **badkamer**: haardroger, badschuim, haarkam, zeepbakje, tandpasta, handdoek
4. **woonkamer**: bankstel, tafelkleed, salontafel, schemerlamp, boekenkast, stofzuiger

Oefening 5 (A2/B1) pag. 76

Hallo, kom binnen!

De 1. **kapstok** om je jas op te hangen als je binnenkomt, is meteen rechts bij de ingang. De kamer links is de kinderkamer. Daar staan een 2. **stapelbed**, een kleine boekenkast en een 3. **bureau** om huiswerk te maken. Verder is er natuurlijk een 4. **kast** voor de kleding en een voor het speelgoed.

De grotere kamer is onze slaapkamer. Hier staan een grote 5. **linnenkast** en een make-up tafel met een 6. **spiegel** erboven. Verder staat er een 7. **tweepersoonsbed** met een spreij erover en 8. **nachtkastjes** ernaast. Op elk nachtkastje staat een 9. **nachtlampje**.

Naast onze slaapkamer is de badkamer, met een bad en een 10. **douche**. Natuurlijk is er ook een 11. **wastafel**. In de hoek staat een 12. **wasmand** voor de vuile handdoeken. De 13. **tegels** heb ik zelf gekozen.

En hier is de keuken. Het deel van het huis waar we in ieder geval tijdens het eten samen zijn. Het is een moderne keuken. De 14. **keukenkastjes** zijn hoog en breed. Daardoor kunnen we al onze spullen netjes neerzetten.

Zoals je ziet hebben we in het midden een 15. **eettafel** met zes stoelen. Tegen drie wanden zijn de keukenkastjes in een U-vorm. Op de onderkastjes ligt het 16. **aanrechtblad** met twee 17. **gootstenen**. In het aanrechtblad is ook de elektrische 18. **kookplaat** met daaronder de 19. **oven**.

Meestal eten we in de keuken, maar als we gasten hebben, eet ik liever in de eetkamer. Dat is rustiger en prettiger.

De eetkamer is een deel van de woonkamer. Behalve de tafel en de 20. **stoelen** staan er ook nog een 21. **bank** met twee 22. **leunstoelen** en de televisie. Aan de muur hangen onze 23. **foto's** en enkele moderne 24. **schilderijen**.

Maar laten we lekker in de tuin gaan zitten. Met deze zon is het heerlijk om buiten te zijn!

Oefening 6 (A2/B1) pag. 77

Leesopdracht

Oefening 7 (A2) pag. 77

mogelijke antwoorden:

1. one-room apartment
2. two-room apartment
3. three-room apartment
4. for sale
5. rental
6. second home
7. property
8. single-family home
9. renovate
10. house

Oefening 8 (B1) pag. 78

Leesopdracht

Oefening 9 (B1) pag. 78

- 1-c In de buurt van het appartement heb je veel bossen.
- 2-a De keuken is groot en er is plaats voor een eethoek.
- 3-b In de badkamer is wel een raam.
- 4-a De tuin hoort bij het appartement.
- 5-c De tuin krijgt veel zon.
- 6-b Geeft aan hoe goed het appartement geïsoleerd is.
- 7-c Een ander woord voor appartement.
- 8-a Het document dat je tekent als je een huis koopt.
- 9-a Het document dat de notaris opmaakt bij de koop van een huis.

Oefening 10 (B2) pag. 79

- 1. huizen in Amsterdam met trapgevels, klokgevels, gevels, halsgevels, lijstgevels
- 2. houten huizen in Marken
- 3. een stolpboerderij in Noord-Holland

Oefening 11 (B1/B2) pag. 80

- 1-e **spookdorp**: een dorp dat verlaten is, waar bijna niemand meer woont
- 2-i **verwaarloosd**: niet onderhouden waardoor het lelijk is geworden
- 3-a **slopen**: afbreken
- 4-f **ontruimen**: leegmaken
- 5-b **havengebied**: gebied waar schepen gelost en geladen worden
- 6-h **tot leven wekken**: zorgen dat er weer mensen gaan wonen
- 7-c **haventerminal**: een deel van een haven
- 8-d **graffiti**: met verf uit een spuitbus op muren aangebrachte figuren of teksten
- 10-g **beschermwad**: een dijk die als bescherming dient

Oefening 12 (B2) pag. 81

- 1. **makelaar**: kopie van de verkoopovereenkomst, verkoopakte, kopie van de notariële koopakte van de woning
- 2. **notaris**: notariële akte, energielabel
- 3. **bank**: hypotheek aanvragen, werkgeversverklaring, taxatierapport, jaaropgave belasting, fotokopie van de identiteitskaart, burgerservicenummer

Oefening 13 (A1) pag. 82

Leesopdracht

Oefening 14 (A2) pag. 82

- 1. tuinhandschoenen
- 2. gieter
- 3. rubberlaarzen
- 4. tuinslang
- 5. bloempot
- 6. emmer
- 7. takkenschaar
- 8. hark
- 9. schepje
- 10. kruiwagen
- 11. schop
- 12. heggenschaar

Oefening 15 (A2/B1) pag. 83

- 1. tulp
- 2. roos
- 3. zonnebloem
- 4. chrysant
- 5. geranium
- 6. sneeuwkllokje
- 7. viooltje
- 8. krokus
- 9. narcis
- 10. hyacint
- 11. begonia
- 12. iris

Oefening 16 (A2) pag. 83

Schrijfofdracht

Oefening 17 (B2) pag. 84

Leesopdracht

Oefening 18 (B2) pag. 84

1. tuinieren: in de tuin werken
2. lichaam: lijf
3. maaien: afsnijden met een machine
4. werkzaamheden: activiteiten
5. angst: vrees
6. gymnastiek: turnoefeningen
7. bestrijden: tegengaan
8. voorkomen: vermijden
9. noodzakelijk: nodig
10. fysieke: lichamelijke
11. klus: karwei
12. snoeien: korter maken, afsnijden
13. aandoening: ziekte
14. diabetes: suikerziekte
15. gezond: niet ziek

Oefening 19 (B2) pag. 85

- 1-c gebreken:** Als er dingen stuk zijn in je woning.
2-j gezondheidsklachten: problemen met de gezondheid
3-a huurcommissie: organisatie die problemen tussen huurder en verhuurder voorkomt of oplost
4-o lappen: het schoonmaken van ramen
5-f misselijkheid: Dit kan leiden tot overgeven.
6-h ongedierte: insecten of knaagdieren die overlast bezorgen
7-b overlast: problemen door harde muziek, blaffende honden of een vieze lucht
8-e overwoekeren: Als onkruid alles bedekt.
9-g riolering: de afvoer van water in een huis
10-n schimmel: organisme dat in allerlei kleuren kan verschijnen en vaak schadelijk is voor de gezondheid
11-l slapeloosheid: niet kunnen slapen
12-m verhuurder: de huisbaas of wooncorporatie
13-i verwaarlozing: Als er niet goed voor gezorgd wordt.
14-k woongenot: het plezier om ergens te wonen
15-d zilvervisjes: insecten die vaak in een vochtige woning voorkomen

Oefening 20 (B2) pag. 87

Woningbouwcorporatie 'Heerlijk Wonen'

t.a.v. dhr. Vermeer
 Voetbalstraat 18
 2314 ZP Leiderdorp

Zoetermeer, 21 maart 2022

Betreft: klacht

Geachte heer Vermeer,

Sinds enkele jaren woon ik in een woning van uw corporatie 'Heerlijk Wonen'. Helaas wordt mijn 1. **woongenot** om verschillende redenen ernstig verstoord:

- Sinds kort wonen hier nieuwe burens, die veel 2. **overlast** veroorzaken door harde muziek, constant blaffende honden en veel geruzie. Bovendien is er sprake van 3. **verwaarlozing** van de tuin, waarin het onkruid alles 4. **overwoekert**. En van ramen 5. **lappen** hebben ze ook nog nooit gehoord.
- Het huis vertoont 6. **gebreken** zoals een lekkend dak, vocht in de muren, en een stank van de 7. **riolering** die ons 8. **gezondheidsklachten** bezorgen en leiden tot 9. **misselijkheid** en 10. **slapeloosheid**.
- Door het vocht in de muren, zijn deze bedekt met 11. **schimmels** en hebben wij last van 12. **ongedierte** als 13. **zilvervisjes**.

U kunt dus aannemen dat wij hier niet meer prettig wonen. Wij verzoeken u daarom als 14. **verhuurder** iets aan al deze problemen te doen.

Mocht actie van uw kant uitblijven, dan voel ik mij genoodzaakt om de 15. **huurcommissie** in kennis te stellen van deze klachten.

In afwachting van uw antwoord,

Met vriendelijke groet,

Chris Verstappen

Oefening 21 (B1) pag. 88

- 1-h Het was één groot feest, iedereen **ging uit zijn dak**.
- 2-l Toen hij merkte dat hij zijn zin niet zou krijgen, deed hij **water bij de wijn**.
- 3-j Met de resultaten van het onderzoek werd niets gedaan. Ze verdwenen **in de la**.
- 4-a Ik heb hem gevraagd om te helpen, maar hij geeft niet thuis.
- 5-o Om maar meteen **met de deur in huis te vallen**: we gaan verhuizen naar Brazilië.
- 6-d Bij mijn tante is het altijd gezellig met zo veel **volk over de vloer**.
- 7-k Het parlement **veegde de vloer aan** met het voorstel van de minister.
- 8-f Laat je niet door hem **op de kast jagen**.
- 9-n Ja prima, alles **gaat zo z'n gangetje**.
- 10-c Door zo te reageren heb je **je eigen glazen ingegooid**.
- 11-g Haar woorden waren als een **koude douche** voor hem.
- 12-i Toen ik hem de volgende dag in een dure auto zag rijden, ging er bij mij **lichtje branden**.
- 13-e Hij wilde het contract niet tekenen, maar had geen keuze. Hij stond **met zijn rug tegen de muur**.
- 14-b Toen ze vertelden dat ze een huis hadden gevonden, hebben we **de champagne ontkurkt**.
- 15-m Zijn droom was **huisje-boompje-beestje**; dat zou hem gelukkig maken.

Hoofdstuk 5. Thuis, in een restaurant of een snackbar

Oefening 1 pag. 91

Woordenlijst

Oefening 2 (A1/B1) pag. 92

- **frisdranken:** water, tonic, cola, fanta, milkshake, smoothie, appelsap, sinaasappelsap
- **warme dranken:** koffie, thee, kamillethee, cappuccino, melk, espresso
- **dranken met alcohol:** bier, wijn, aperitief, likeur, borrel

- **ontbijt:** croissant, broodje, boterham
- **lunch:** broodje, hamburger, pasta, pizza, tosti, patat, sandwich
- **snack:** gebak, borrelhapjes, ijs, slagroom, pinda's, olijven, haring, koekje, chips, zoutjes, augurk, kaasblokjes, leverworst, tosti, patat, kibbeling
- **diner:** hamburger, salade, pasta, pizza, soep, rijst, patat

Oefening 3 (A1) pag. 93

Schrijfpdracht

Oefening 4 (A2/B1) pag. 93

1. Engeland
2. Zweden
3. Denemarken
4. Frankrijk
5. België
6. open antwoord

Oefening 5 (A2) pag. 94

iets bestellen:

- Ober, een koffie alstublieft!
- Ik wil graag een glas bier van de tap.
- Ik neem een chocolade-ijsje
- Ik wil graag een witte wijn.

de ober roepen:

- Ober!
- Meneer/mevrouw
- Sorry!

de klant antwoord geven:

- Een ogenblik, alstublieft.
- Komt eraan, meneer.
- Wat mag het zijn?
- Zegt u het maar.
- Ik zal even voor u kijken.
- Prima, komt eraan.

de rekening vragen:

- De rekening, alstublieft.
- Kan ik even betalen?
- Ik wil graag de rekening.

Oefening 6 (A2) pag. 94

*Wat willen jullie drinken?

+ Voor mij een 1. **biertje** van de tap en jij, Tina?

- Ik wil liever een witte 2. **wijn** met wat 3. **pinda's**, ik heb een beetje trek.

+Carla, nemen we er nog een?

*Nee dank je, ik moet nog 4. **rijden**.

+Ober kunt u ons de 5. **rekening** brengen?

*Wat 6. **mag** het zijn?

+Mag ik van u een biertje?

*Heb je een 7. **(ID) identiteitskaart** bij je? Je lijkt nog wat jong voor 8. **alcohol**.

+Nee, hoor ik ben 23, kijkt u maar.

Oefening 7 (A2) pag. 95

iemand iets aanbieden (informeel):

- Heb je zin in een kopje thee?
- Wat neem jij?
- Wat wil je drinken?
- Wil je iets drinken?
- Wat zou je willen drinken?

iemand iets aanbieden (formeel):

- Wat kan ik u aanbieden?
- Mag ik u een kop koffie aanbieden?

aannemen (informeel):

- Ja, graag.
- Heel graag.
- Waarom niet?
- Aardig van je.
- Neem jij ook iets?
- Omdat je zo aandringt.
- Ik zeg geen nee.

aannemen (formeel):

- Als u ook iets neemt graag.
- Graag, dank u.
- Dat sla ik niet af.

antwoorden:

- Ik neem een koffie.
- Ik wil graag een espresso.
- Doe mij maar een cola.
- Ja, koffie graag.
- Ja, ik lust wel een kop koffie.

weigeren (informeel):

- Doe geen moeite.
- Nee, dank je.
- Nee, straks misschien.
- Beter van niet. Ik moet nog rijden.

weigeren (formeel):

- Doet u geen moeite, hoor.
- Het spijt me, maar ...
- Ik moet er helaas vandoor.
- Een andere keer misschien.
- Nee, bedankt.

aandringen:

- Ach toe, eentje maar!
- Ik heb me toch een lekker wijntje!
- Nee, ik neem ook!
- Het is echt geen moeite.

Oefening 8 (B1) pag. 96

1-g Dat prijsverschil scheelt werkelijk een slok op een borrel.

2-c Elke avond voor we naar bed gaan nemen we nog een slaapmutsje.

3-h Hij heeft een kater want hij heeft gisteravond te diep in het glaasje gekeken.

4-a Ik zou uitkijken met dat zaakje, volgens mij is dat geen zuivere koffie.

5-i Vaak gaan we, als we hebben moeten overwerken, nog een afzakkertje halen.

6-e Kom je morgenochtend even bij me langs? Dan kunnen we samen een bakkie doen.

7-b Of het volgende week mooi weer is, dat is koffiedik kijken.

8-d Je moet hem hebben als je iets nodig hebt. Hij heeft daar veel in de melk te brokkelen.

9-f De ophef bleek al snel een storm in een glas water.

Oefening 9 (A1/A2) pag. 97

A: Goedemiddag. Wilt u al 1. **bestellen**? Wat mag het zijn?

B: Ik wil graag een broodje gezond. Graag met een 2. **volkoren broodje**.

A: Het spijt me, mevrouw. Ik heb geen volkoren meer. Ik heb nog wel gewone bruine broodjes of 3. **witte broodjes**.

B: Doet u me dan maar een bruin 4. **broodje gezond**. Wat zit er allemaal op?

A: Een plak 5. **achterham**, flinterdun gesneden, een plak jong 6. **beleggen kaas**, een 7. **hardgekookt ei**, schijfjes 8. **tomaat**, een paar blaadjes verse 9. **sla** en bovenop lekkere 10. **saus**.

A: Wilt u ook nog iets 11. **drinken**?

B: Een flinke kop koffie lijkt me lekker.

A: Een bruin broodje gezond en een grote kop 12. **koffie**. Komt eraan mevrouw.

B: Geweldig, hoeveel kost dat?

A: Dat is bij elkaar 8 euro, mevrouw.

B: Kan ik met pin 13. **betalen**?

A: Ja natuurlijk mevrouw. Geen 14. **probleem**.

B: Ah, gelukkig, want ik heb geen 15. **contant geld** bij me.

Oefening 10 (A2/B1) pag. 99

naar een voorkeur vragen:

- Wat wil je eten?
- Wat vinden jullie lekker?
- Wat dacht je van een steak van de gril met een lekker sausje?
- Of willen jullie liever biefstuk met patat?
- Heb je liever groentesoep of tomatensoep?
- Houd je van puree of heb je liever gebakken aardappeltjes?
- Wil je wat groente bij je aardappelen?

antwoorden:

- Ik heb zin in pizza.
- Dat lust ik niet.
- Gegrilde groente is prima!
- Nee, ik hou niet zo van roomsaus, die andere is prima.
- Ik wil graag een biefstuk van de gril.
- Ik neem de soep van de dag.
- Vis neem ik echt niet.
- Ik lust geen ...
- Ik wil graag een garnalencocktail.

om advies vragen:

- Wat kunt u me aanbevelen?

advies geven:

- Bij dit gerecht past
- Ik raad u de vleeschotel aan.
- Dit gerecht kunt u combineren met ...

Oefening 11 (A2/B1) pag. 100

mogelijke antwoorden:

1. snijplank
2. mes
3. spatel
4. soeplepel
5. koekenpan
6. pan
7. deegroller
8. weegschaal
9. koffiezetapparaat
10. waterkoker
11. rasp
12. ovenwant
13. zout en peper
14. bus
15. ketel
16. steelpan
17. schuimspaan
18. schaal
19. maatbeker
20. garde

Oefening 12 (A2/B1) pag. 101

Leesopdracht

Oefening 13 (A2/B1) pag. 102

1. stoofpan
2. snijplank
3. spatel
4. keukenmes
5. eetlepel
6. pannenlappen
7. maatbeker

Oefening 14 (A2/B1) pag. 103

1. Snijd het vlees op de 1. **snijplank** met het 2. **keukenmes** in dobbelstenen. Snijd de uien in ringen. Verhit de boter in de 3. **stoofpan** en bak het vlees aan alle kanten aan. Voeg peper en zout toe aan het vlees.
2. Voeg de uien toe en schep alles door elkaar met een 4. **spatel**. Strooi twee 5. **eetlepels** bloem over het vlees en laat het bruinen. Goed blijven omscheppen, anders brandt het aan. Houd indien nodig de pan vast met een 6. **pannenlap**.
3. Meet met behulp van de 7. **maatbeker** een halve liter runderbouillon af en doe dit in de pan. Blijf roeren. Doe ook de azijn, het laurierblad en de kruidnagels in de pan. Laat alles ongeveer 2,5 uur stoven totdat het vlees mooi zacht is. Serveer de hachee met aardappelen of rijst.

Oefening 15 (B1) pag. 104

1. Toen zijn baas dreigde met ontslag, koos hij 1. **eieren** voor zijn geld.
2. Zij is iedereen de baas, ze laat zich de 2. **kaas** niet van het 3. **brood** eten.
3. Hij vroeg of hij de volgende dag kon betalen, maar de verkoper wilde 4. **boter** bij de 5. **vis**.
4. Een beetje regen is niet zo erg; je bent toch niet van 6. **suiker**?
5. Hij deed mij een voorstel, maar ik zag er geen 7. **brood** in.
6. Na het gesprek met zijn baas 8. **kookte** hij van woede.
7. Ze heeft de hele dag in de zon liggen 9. **bakken** en is nu zo rood als een 10. **kreeft**.
8. Ze weten dat hij graag antwoord wil hebben op zijn verzoek, maar laten hem nog even 11. **sudder**.
9. Ze heeft die motor voor een 12. **appel** en een 13. **ei** gekocht.
10. Je moet altijd heel precies zijn bij haar, want ze legt altijd op elke 14. **slak** zout.
11. Ria zag veel problemen, maar Henry zag er geen 15. **graten** in.
12. Wat je nu zegt is 16. **appels** met 17. **peren** vergelijken.
13. Wat zien je kleren eruit, daar kan je 18. **soep** van koken.
14. Hij hield een hele toespraak over filosofie, maar ik kon er geen 19. **chocola** van maken.
15. Als je wat van hem gedaan wilt krijgen, moet je hem 20. **stroop** om de mond smeren.

Oefening 16 (B2) pag. 105

1. Als je 1. **gasten** krijgt voor het avondeten, wil je graag de tafel 2. **dekken** zoals het hoort. De problemen beginnen al bij de vraag welk 3. **tafelkleed** je gebruikt, hoe je de 4. **borden** neerzet, het 5. **bestek** neerlegt en waar je de 6. **glazen** zet.
2. Wil je 7. **chic** uit de hoek komen, dan moet je de tafel dekken volgens de regels van de 8. **etiquette**. Je gasten voelen zich gelijk 9. **welkom** als ze een 10. **perfect** gedekte tafel zien op een mooi tafelkleed.
3. Maar hoe leg je nu het bestek neer? Wil je het volgens de etiquette doen, dan moet je weten hoeveel 11. **gangen** er zullen zijn. Alleen zo weet je hoeveel bestek er moet liggen; voor elke gang ander bestek. Je hebt altijd 12. **minstens drie** gangen, maar het kunnen er ook meer zijn.
4. De 13. **vorken** komen links van het bord en de messen 14. **rechts**, met de punt naar boven. Naast de messen komen de 15. **lepels**, waarbij je erop moet letten dat de holle kant naar boven ligt. Wat je het eerst gebruikt, ligt aan de 16. **buitenkant**, wat je het laatst gebruikt, ligt vlak naast het bord.
5. Het bestek voor het 17. **nagerecht**, ten slotte, leg je boven het bord, waarbij je erop let dat de 18. **tanden** van het vorkje naar rechts wijzen en het lepeltje en het fruitmesje juist met de 19. **handvatten** naar links. Maar vergeet niet dat het bestek voor het 20. **fruit** pas op tafel gelegd wordt als het fruit gegeten gaat worden, dus na het 21. **dessert** en de koffie.

Oefening 17 (B1) pag. 106

- 1-f Een synoniem voor *friet* is *patat*.
- 2-a Het woord *zaak* betekent in deze tekst *snackbar, frietkot*.
- 3-h Een synoniem voor *snack* is *tussendoortje*.
- 4-g Een synoniem voor *populair* is *gewild*.
- 5-b *Mosselen* zijn *schelpdieren*.
- 6-i *Vandaag de dag* betekent *nu, tegenwoordig*.
- 7-d Met *het garen van de aardappelen* wordt bedoeld dat ze gaar worden.
- 8-c Een synoniem voor *krokant* is *knapperig*.
- 9-e Met *pureestaafjes* wordt de *patat* bedoeld.

Hoofdstuk 6. Verantwoord boodschappen doen

Oefening 1 pag. 109

Woordenlijst

Oefening 2 (A1/A2) pag. 110

1. supermarkt
2. groenteboer/groenteman
3. visboer
4. bakker
5. kruidenier
6. slagerij
7. bij de slager
8. kaaswinkel

Oefening 3 (A2) pag. 110

bestellen:

- Een halve kilo appels, graag.
- Ik wil graag een ons jonge kaas.
- Twee karbonades, alstublieft.
- Twee bananen, graag.

naar iemands voorkeur vragen:

- Hoeveel broodjes wilt u?
- Wilt u jonge, belegen of oude kaas?

vragen wat iets kost:

- Hoe duur is de ham?
- Hoe duur is de spinazie?
- Hoeveel kost een bakje aardbeien?
- Wat kost een bos wortels?

de prijs zeggen:

- Een euro vijftig per kilo.
- 3 euro per bakje.

afrekenen:

- Hoeveel is het in totaal?
- Hoeveel moet ik betalen?
- Heeft u terug van twintig euro?
- Sorry, ik heb het niet kleiner.
- Kan ik met mijn pasje betalen?
- Mag ik pinnen?

Oefening 4 (A2) pag. 111

A. Bij de groenteman: mogelijke antwoorden:

1. Wie is er aan de beurt?
2. Ik ben aan de beurt. / Ik was.
3. Zegt u het maar.
4. Ik wil graag een bloemkool, een pond witlof en een kilo spinazie. En **hoeveel kosten/hoe duur** zijn de aardbeien?
5. Die kosten 2,99 euro per kilo. **Wilt u** er één proberen? Ze zijn heerlijk zoet.
6. Mmm lekker. **Geeft u mij** 2 kilo en ik wil ook graag een kilo bananen.
7. Verder nog iets?
8. Ja, ik heb nu wel groente, maar ik vergeet de **aardappelen**. Geeft u mij 2 kilo, alstublieft. En heeft u rode uien?
9. Die heb ik net binnen. **Hoeveel** wilt u er?
10. Drie alstublieft. Hoeveel is dat samen?
11. 14,50 euro.

Oefening 5 (A1/A2) pag. 111

1. wortels
2. doperwtten
3. uien
4. paprika
5. spruiten
6. broccoli
7. asperges
8. boerenkool
9. champignons
10. sperziebonen
11. courgette
12. pompoen
13. rodekool
14. andijvie
15. aubergine
16. spinazie

Oefening 6 (A2) pag. 112

B: Bij de bakker: mogelijke antwoorden:

1. Goedemorgen, ik wil graag een **heel brood**.
2. Wat voor brood wilt u?
3. Een **volkoren/wit/bruin** brood, alstublieft.
4. **verder nog iets / nog iets anders/ anders nog iets?**
5. Ja, graag, ik wil nog wat broodjes. Geeft u mij maar gewone **kadetten/puntjes/bolletjes**.
6. Hoeveel wilt u er?
7. Ik wil er tien van, **graag**.
8. Was dat alles?
9. Ja. **Hoeveel is het? / Wat kost het?**
10. Dat is vier euro vijftig.

C: Bij de slager: mogelijke antwoorden:

1. Goedemorgen mevrouw, **wat mag het zijn** vandaag?
2. Ik wil graag twee **biestukjes** van de haas.
3. Wilt u ze een beetje **dik** of liever wat dunner?
4. Niet zo dik, alstublieft. En ik wil ook graag een kilo gehakt.
5. Wilt u gemengd gehakt of **rundergehakt**?
6. Rundergehakt alstublieft. En voor volgende week zou ik graag een **schotel/schaal** vleessalade willen bestellen, kan dat?
7. Ja, natuurlijk. Wilt u een grote, middelgrote of kleine schotel?
8. De grote is wat veel, doet u de **middelgrote** maar.
9. Wat krijgt u van mij?
10. Dat is 20 euro 45 zonder de salade.

Oefening 7 (A2) pag. 113

Leesopdracht

Oefening 8 (B1) pag. 114

Vegetarisch dieet:

Bij dit dieet gebruik je alleen 1. **groente**, fruit en 2. **melkproducten**. Je eet geen vlees of 3. **vis** en ook geen schaaldieren.

Veganistisch dieet:

Dit dieet lijkt veel op het 4. **vegetarisch** dieet. Het verschil is dat je ook geen voedsel en drinken nuttigt dat van dieren afkomstig is, zoals 5. **eieren**, melk, kaas, 6. **honing**. Je gebruikt wel veel vegetarische 7. **eiwitbronnen** zoals 8. **bonen** en 9. **granen**.

Paleodiet:

Dit dieet is meer een 10. **manier** van eten. Het is gebaseerd op de levenswijze van de 11. **oermens** en bestaat voornamelijk uit vlees, vis, groente, 12. **fruit**, eieren, 13. **noten** en zaden. Gezonde 14. **vetten** zijn belangrijk, terwijl 15. **koolhydraten** worden vermeden.

Oefening 9 (B1) pag. 115

Schrijfofdracht

Oefening 10 (A2/B1) pag. 116

1. **Verwarm** de oven voor op 180 graden. 2. **Schil** de aardappels en 3. **snijd** hele grote exemplaren in 2 of 4 stukken. 4. **Kook** de aardappels 20 minuten in een pan met water. Snijd de ui, knoflook, paprika, aubergine en courgette in kleine 5. **stukjes**. Giet een 6. **scheutje** olie in een pan en bak de ui, knoflook, paprika, aubergine, courgette samen met de gedroogde 7. **kruiden** in 10-15 minuten, totdat de groenten zacht zijn. Voeg de tomatenpuree toe en bak 1 minuut mee. Voeg dan de 8. **tomatenblokjes** toe en laat het geheel 5-10 minuten zachtjes 9. **pruttelen**. Stamp de aardappels met een scheutje melk, een 10. **klontje** boter en een 11. **snufje** zout en peper tot puree. Doe de groenten in een 12. **ovenschaal**, bedek met aardappelpuree en strooi er wat geraspte kaas overheen. Zet de ratatouille-ovensotel nog 15 minuten in de 13. **oven** totdat de kaas 14. **gesmolten** is.

www.lekkerensimpel.com

Oefening 11 (B1) pag. 116

Dit is een vegetarisch recept, want er wordt melk, boter en kaas in gebruikt.

Oefening 12 (B1) pag. 117

1. takjes
2. blokjes
3. vochtig
4. beschimmelen
5. papieren
6. papieren zak
7. afbakbrood
8. koelkast
9. de deur
10. de deur
11. ingevroren
12. diepvriesdoos
13. vries
14. verpakking
15. koelkast
16. ademen
17. aluminiumfolie
18. het contact
19. uitlopen
20. het licht
21. teentjes
22. mengel
23. bacteriën en schimmels

Oefening 13 (B1) pag. 119

- 1-f voorlichtingsbureau: instelling die informatie geeft
 2-j door de gootsteen gieten: weggooien van iets vloeibaars
 3-h variëren: wisselen
 4-a houdbaarheidsdatum: datum tot wanneer voedsel of drinken gebruikt kan worden
 5-i verstreken: voorbij
 6-b bereiden: klaarmaken
 7-e melkproducten: etenswaren en drank die van melk zijn gemaakt
 8-c restjes: voedsel dat je overhoudt
 9-d in de gaten houden: letten op
 10-g verspillen: niet gebruiken van voedsel of drinken

Oefening 14 (B1) pag. 121

1. geproduceerd
2. adviezen
3. portemonnee
4. voorraad
5. aanleiding
6. planning
7. hoeveelheden
8. gemiddeld
9. bederf
10. temperatuur
11. houdbaarheidsdatum
12. uiterlijk
13. ten minste houdbaar tot
14. voedingsmiddelen/dingen/dranken
15. restjes
16. groenten
17. omelet
18. salade
19. invriezen
20. bereidingstijd

Oefening 15 (B2) pag. 122

- 1-b voedselverspilling: weggooien van goed voedsel
- 2-c slechte gewoonte: iets wat je eigenlijk niet zou moeten doen
- 3-d infrastructuur: het totaal van voorzieningen m.n. op de weg
- 4-a conserveringstechnologieën: proces om iets te bewaren
- 5-f voedsel in poedervorm: etenswaren die tot poeder zijn gemalen
- 6-e voedzame eigenschappen: essentiële stoffen in voeding

Oefening 16 (A2/B1) pag. 123

Leesopdracht

Oefening 17 (A2/B1) pag. 124

- 1. **groente-, fruit- en tuinafval:** bananenschil, botje van karbonade, eierdop, gemaaid gras, kippenbotjes, klokhuis, koffiepads, sinaasappelschillen, verdroede planten
- 2. **papier:** doos, eierendoos, envelop, kranten, reclame
- 3. **plastic, blik, drankkarton:** bierblikje, blikje van frisdrank, flessen schoonmaakmiddel, groenteblik, melkpakken, sinaasappelsappakken
- 4. **glas:** bierfles, groentepot, wijnflessen, zuurpotten
- 5. **textiel:** gordijnen, kleding, lakens, pantoffels, pyjama, schoenen
- 6. **rest:** bierglas, dekbed, kaaskorst, kattenbakkorrels, kleren met verf- of olievlekken, koffiebekkers van karton, kussens, luiers, matrassen, net van uien, piepschuim, pizzadoos met vet, plastic doosje, scheerspiegel, servetten, tl-balk, wijnglas, zak waaruit patat is gegeten

Oefening 18 (B2) pag. 125

- 1-g Lieverkoekjes worden niet gebakken. *Dit zeg je als iemand niet tevreden is met wat hij krijgt.*
- 2-j Verandering van spijs doet eten. *Afwisseling is heel belangrijk.*
- 3-a Hij laat zich de kaas niet van het brood eten. *Hij laat zich niet op de kop zitten.*
- 4-n Dat is het hele eieren eten. *Zo zit de zaak in elkaar.*
- 5-h Het eten is niet te pruimen. *Het eten is onsmakelijk.*
- 6-b Met hem is het kwaad kersen eten. *Je kunt hem beter mijden.*
- 7-l De soep wordt niet zo heet gegeten als ze wordt opgediend. *Het is nooit zo erg als het lijkt.*
- 8-c Boter bij de vis. *Meteen betalen.*
- 9-e Ergens geen kaas van gegeten hebben. *Iets niet begrijpen of er geen verstand van hebben.*
- 10-m Op eieren lopen. *Heel voorzichtig handelen om niemand kwaad te maken.*
- 11-d Het zal me een worst wezen. *Het kan me niets schelen.*
- 12-f Er voor spek en bonen bijzitten. *Niet meetellen.*
- 13-i Een appeltje voor de dorst hebben. *Geld gespaard hebben voor moeilijke tijden.*
- 14-k Appels met peren vergelijken. *Ongelijksoortige zaken met elkaar vergelijken.*

Hoofdstuk 7. Winkelen

Oefening 1 pag. 127

Woordenlijst

Oefening 2 (A2) pag. 128

A: Goedemorgen, welkom. 1. **Kan ik u helpen?**

B: Ik zoek een paar gemakkelijke schoenen met 2. **rubberen** zool.

A: Heeft u al een 3. **model** in gedachte?

B: Ik heb die mocassins in de 4. **etalage** gezien.

A: Welke 5. **maat** heeft u?

B: Ik heb maat 42.

A: Ik kijk even in het 6. **magazijn**. Ik heb 42 en een half. Wilt u die 7. **proberen/passen?**

B: Ja, graag. Ze zijn een beetje groot en 8. **wijd**. Heeft u geen 42?

A: Van deze 9. **schoen** niet. Ik heb wel deze blauwe met een 10. **veter**.

B: Hmm, ik weet het niet. Die andere vind ik 11. **mooier**. Maar ik probeer ze.

A: Hier zijn ze. Hoe 12. **zitten** ze?

B: De maat is 13. **perfect**. Wat kosten ze?

A: Ze zijn afgeprijsd en 14. **kosten** 125 euro. Ze zijn van 15. **leer**. Echt een koopje!

B: Oké, ik 16. **neem** ze.

Oefening 3 (A2) pag. 129

1. punt

2. zool

3. buitenkant

4. hak

5. voering

6. veter

Oefening 4 (A2) pag. 130

A: Gerda kijk, wat een mooie jurk. Die vind ik leuk!

B: Kom, laten we naar binnengaan. Dan kun je hem 1. **proberen**.

A: Maar heb je de prijs gezien? Hij is veel te 2. **duur!**

B: Maar zie je niet dat het echt een jurk van 3. **kwaliteit** is. Hij is werkelijk mooi. Kom op, we gaan naar binnen.

A: Goedemorgen mevrouw, ik zou graag die jurk willen 4. **passen**.

C: U heeft een goede smaak. Dat is een prachtige jurk. Hij is gemaakt van een 5. **lichte katoenen stof**. In de zomer zal het heerlijk zijn om hem te dragen.

Welke 6. **maat** hebt u?

A: Ik heb maat 40.

C: Geweldig! Hier is hij. We hebben de jurk in het rood of in het blauw.

A: Die blauwe vind ik het mooist.

C: Prima, de 7. **paskamer** is daar.

C: Hoe zit hij?

A: Gerda, wat vind jij ervan?

B: Hij zit je als 8. **gegoten**. Hij lijkt voor je gemaakt.

A: Hij lijkt me een beetje te lang.

C: Als u wilt, kunt u hem een beetje laten 9. **inkorten**, maar niet te veel. Dit jaar zijn lange jurken in de mode.

A: Ik weet het, maar ik heb liever een korte jurk.

A: 10. **Hoeveel kost hij?**

C: Hij kost 158 euro en 15 euro voor het inkorten.

A: 11. **Een beetje duur**. Ik denk er nog even over na. In ieder geval bedankt.

Oefening 5 (A1/A2) pag. 131

1. jas
2. windjack
3. colbert
4. bikini
5. zwembroek
6. badpak
7. bermuda
8. stropdas
9. korte broek
10. trui
11. overhemd
12. bloes
13. teenslippers
14. sandalen
15. gymschoenen
16. laarzen
17. naaldhakken
18. T-shirt
19. riem
20. spijkerbroek
21. panty
22. jurk
23. rok
24. sjaal
25. muts
26. hoed
27. handschoenen

Oefening 6 (B1) pag. 132

Modetrends voor mannen

Een goede basis is het begin

Wat belangrijk is voor de kledingkast van mannen is een goede 1. **basis**. Dat wil zeggen kleding die niet gebonden is aan 2. **mode** en altijd en overal bij gedragen kan worden. Voor 2022 kun je dan het best kiezen voor 3. **kleuren** als bruin, taupe en beige. Maar niet alleen, want zwart en wit blijven in, zoals het al jaren het geval is. Waar zwart gedragen wordt op andere zwarte 4. **kledingstukken**, *black on black*, kun je wit goed combineren met beige en taupe.

In stijl maar comfortabel

Athleisure is de 5. **modetrend** voor mannen dit jaar. Met athleisure wordt een sportieve 6. **outfit** bedoeld die gelijk ook aan 7. **vrijetijdskleding** doet denken. Denk aan een stijlvol 8. **trainingspak**, ook wel tracksuit genoemd. Om helemaal trendy bezig te zijn, trek je daar een paar vette 9. **sneakers** bij aan en je bent helemaal in stijl.

Oversized is de trend

Al even comfortabel zijn de oversized broeken. Niet alleen spijkerbroeken en trainingsbroeken zijn 10. **wijd**, maar ook nette broeken. Bijvoorbeeld een linnen 11. **pantalon** die lekker ruim zit met een bijpassend 12. **colbertje**.

Opvallende prints

Je mag dit jaar ook in het oog lopen met opvallende 13. **grafische** prints op je kleding. Geen strepen en ruiten maar mooie 14. **fantasierijke** prints.

Het materiaal

Linnen is de stof die in 2022 je 15. **kledingkast** zou moeten vullen. Met name in de zomer zul je veel mannen in deze trendy stof zien lopen. Alles mag gemaakt zijn van linnen, de overhemden, de 16. **broeken**, zelfs bermuda's, shirts en colberts. Het zorgt voor een casual look die toch 17. **stijlvol** is. En je bent helemaal trendy.

De kleuren in 2022

18. **Pastel** is dé trend voor mannen in dit jaar. Met name in de 19. **zomer**, maar naarmate de herfst nadert komen ook de donkere kleuren weer terug. De pastelkleuren kun je tegenkomen bij vrijetijdskleding, maar ook bij 20. **elegante** kleding. Zelfs in de sportievere kleding komen deze pastelkleuren terug.

manly.nl

Oefening 7 (B2) pag. 133

1. **communiceren:** contact hebben met, spreken met
2. **uitdagend:** provocerend, uit op een reactie
3. **ironisch:** niet al te serieus
4. **motto:** uitdrukking of citaat, devies
5. **trendy:** eigentijds, modieus
6. **geruststellend:** bezorgdheid wegnemend
7. **medemens:** een ander mens, een naaste
8. **spreuk:** kernachtige uitspraak
9. **opschrift:** tekst die op iets geschreven is
10. **tendens:** bedoeling om voor een bepaalde zaak propaganda te maken
11. **sociale media:** de gezamenlijke websites waar mensen contacten kunnen onderhouden
12. **platform:** website om te vertellen wat je denkt, vindt
13. **aangrijpen:** benutten
14. **uit de handel nemen:** niet meer verkopen
15. **aansporen:** aanzetten, stimuleren

Oefening 8 (B2) pag. 134

1. plantaardige materialen
2. upcycling
3. duurzaam
4. zonder uitstoot
5. biologisch afbreekbaar
6. lokaal
7. ecovriendelijk
8. natuurlijk
9. fair trade

Oefening 9 (B2) pag. 136**1. Duurzame kleding**

Als we het hebben over *duurzame kleding* zouden we ons het volgende moeten afvragen: welke vezels en materialen zijn er gebruikt om de kledingstukken en accessoires die we nu dragen te maken?

1. “**Duurzame mode**” is een begrip dat tegenwoordig vaak wordt gebruikt, maar wat is het?

Er zijn veel 2. **modemerken** die hun verantwoordelijkheid erkennen en deelnemen aan initiatieven die 3. **het milieu sparen**. Hun nieuwe collecties worden steeds ‘groener’ doordat ze 4. **biologisch afbreekbare vezels**, biologisch katoen en ook gerecyclede materialen gebruiken. Zelfs paddenstoelen worden gebruikt. Ja, inderdaad: paddenstoelen vormen tegenwoordig, net als algen, een milieuvriendelijke keus van veel luxe merken op het gebied van mode, schoonheid en design.

Kortom, ook de mode 5. **wordt steeds groener** en brengt je in een wereld waarin alles wat je draagt is bedacht en gemaakt van gerecycled materiaal zoals 6. **plantaardig afval**. Laten we enkele groene oplossingen en initiatieven bekijken van modemerken die zich openstellen voor duurzaamheid om onze planeet te beschermen.

2. Kleding van biologisch katoen

In de nieuwe modedcollecties vinden we steeds meer kledingstukken die gemaakt zijn van 1. **organisch katoen, van 100% natuurlijke vezels** of van andere 2. **gerecyclede materialen** uit respect voor de natuur.

3. **Biologisch katoen**, ook wel organisch katoen genoemd, is het 4. **ecologische alternatief** voor standaard katoen en is ideaal voor een gevoelige huid. Het wordt verbouwd volgens de regels van de biologische landbouw, dus zonder pesticiden, meststoffen of onkruidverdelgers en is daarom duurzaam voor het milieu en gunstig voor de menselijke gezondheid.

Versillende bedrijven werken met elkaar samen om accessoires en kleding te maken met behulp van materialen 5. **die zijn teruggewonnen** van oude lakens, dekbedhoezen, kussenslopen en dekbedden in linnen en biologisch katoen. Om 6. **duurzaam** te zijn, hoef je alleen maar een pak te dragen van 7. **gerecycled polyester** dat is verkregen door de verwerking van 8. **plastic dat uit de oceanen** is gevist.

Oefening 10 (B2) pag. 137

Bij Natan geloven we in het creëren van mooie kledingstukken zonder afbreuk te doen aan integriteit. Originaliteit en ethiek zijn gelijken binnen het DNA van ons merk.

We werken voortdurend verder om ons bedrijf 1. **duurzaam** te maken. In 2020 hebben we een nieuwe 2. **plantaardige** leersoort van cactus in onze modedcollectie 3. **geïntroduceerd**. Op deze manier dragen wij bij aan het 4. **omkeren** van fast-fashion en ontwikkelen we ons naar een volledig duurzaam merk.

Bij Natan geven we veel om de levens van de 5. **mensen** die betrokken zijn bij de productie van onze collecties. Onze 6. **kleinschalige** en intieme filosofie passen we toe op alle lagen van het bedrijf en daarbuiten.

Onze Belgische ateliers beschouwen we als het 7. **hart** van ons bedrijf en we investeren dagelijks in het onderhouden van 8. **kennis** in huis. Onze externe fabrieken, allemaal gevestigd in Europa, benaderen we met dezelfde integriteit en 9. **loyaliteit**. Het 10. **opbouwen** van persoonlijke en langdurige relaties maakt deel uit van onze kernwaarden en ideologie. We steunen alle “shop-local” 11. **activiteiten** en blijven onze klanten en zakenpartners aanmoedigen om ons beoogde pad en onze 12. **beweging** te volgen.

www.natan.be

Hoofdstuk 8. De stad

Oefening 1 pag. 139

Woordenlijst

Oefening 2 (A2) pag. 140

2. straatlantaarn
3. park
4. afvalbak
13. verkeersbord
14. standbeeld
15. agent
16. fontein
17. parkeerplaats

Oefening 3 (A2) pag. 141

1. auto
2. parkeerplaats
3. snelweg
4. pad
5. park
6. garage
7. benzinepomp
8. kruispunt
9. park
10. route
11. trein
12. school

Oefening 4 (A2) pag. 141

1. verkeerslicht
2. verkeersbord
3. stoep
5. straatlantaarn
6. brug
7. kruispunt
8. wijk
9. buitenwijken

Oefening 5 (A1/A2) pag. 142

Leesopdracht

Oefening 6 (A2) pag. 142

1. **Pardon**, mag ik u iets 2. **vragen**?
3. **Zeker**, zegt u het maar.

Kunt u mij 4. **zeggen** hoe ik bij de Dam kan 5. **komen**?

U moet hier 6. **recht door** gaan tot het 7. **kruispunt**. Daar gaat u naar 8. **rechts** en loopt u recht door tot het 9. **verkeerslicht**. Daarna 10. **steekt** u de straat over, gaat u naar 11. **links** en bent u bij de Dam.

12. **Dank u wel**.

13. **Graag gedaan**.

Oefening 7 (A2) pag. 143

1. **Goedemorgen**, ik ben Mark Peters. Ik zou graag bij u 2. **langskomen** op kantoor. Kunt u mij zeggen hoe ik moet 3. **rijden**?

Zeker, als u de 4. **snelweg** verlaat bij de 5. **afrit** naar Amsterdam-Zuid gaat u bij het 6. **verkeerslicht** naar rechts. Daarna gaat u alsmaar 7. **recht door** tot u bij het kruispunt met de 8. **bank** komt. Daar slaat u weer rechtsaf en 9. **vervolgens** gaat u steeds recht door tot het 10. **eind** van de straat. Daar vindt u ons 11. **kantoor** aan de linkerkant.

Dus na de snelweg moet ik rechts afslaan en bij het 12. **kruispunt** naar links?

Nee, bij het kruispunt weer naar 13. **rechts** en aan het eind van de straat is ons kantoor aan de 14. **linkerkant** op nummer 107.

Ik heb het 15. **genoteerd**, dank u wel. Tot straks!

Oefening 8 (A1/B1) pag. 144

1. boot
2. truck met oplegger
3. wegnnet
4. auto
5. fiets
6. tram
7. trein
8. vrachtwagen
9. scooter
10. motor
11. vliegtuig
12. bus

Oefening 9 (A1) pag. 144

1. auto, fiets, step, bus, tram, lopend
2. trein, bus, auto, fiets
3. vliegtuig, boot, trein, bus, auto, motor

Oefening 10 (A1) pag. 145

1. In mijn stad zijn er veel **parken**, waar kinderen kunnen spelen terwijl de ouders op een **bank** zitten om naar hen te kijken.
2. In het centrum is een **grote fontein**. Je mag wel op de rand zitten, maar je mag niet het water in.
3. In de stad moet je altijd oversteken bij het **zebrapad** en je moet wachten tot het **verkeerslicht** groen is.
4. Pardon, bij welke halte moet ik uitstappen om naar **het gemeentehuis** te gaan?
5. Als je parkeert waar het **niet** mag, is er een grote kans dat je een boete krijgt.
6. Er zijn niet veel **parkeerplekken** voor invaliden.
7. In veel Nederlandse steden heb je **fietspaden**.
8. Om het **vervuilen** van de lucht te verminderen, mogen in veel steden geen auto's komen in het oude centrum.
9. Het vuilnis **scheiden** is erg belangrijk voor het **milieu**.

Oefening 11 (B2) pag. 145

Een stad verschilt van een 1. **dorp** door de grootte, de 2. **bevolkingsdichtheid** en het belang of de juridische status ervan. De stad is het resultaat van een 3. **urbanisatieproces** dat lang heeft geduurd. In een stad vind je 4. **gebouwen**, huizen, religieuze plaatsen en openbare diensten, zoals scholen, 5. **ziekenhuizen**, kantoren, banken, winkels, straten en parken. In elke stad kun je reizen met het 6. **openbaar vervoer**, bijvoorbeeld treinen en bussen, of met 7. **privévervoer** zoals auto's, motoren en fietsen. In sommige steden zijn 8. **havens** en luchthavens te vinden die de stad of het land met het buitenland verbinden. Dankzij deze voorzieningen neemt het toerisme toe en groeit de 9. **economie** van het land. De stad biedt ook vrijetijdsvoorzieningen, zoals bioscopen, 10. **theaters**, sportscholen, bars en restaurants. Grote steden hebben vaak een 11. **historisch centrum** vol monumenten, die herinneren aan de geschiedenis en de cultuur van het land. Amsterdam is de 12. **hoofdstad** van Nederland, maar het is niet de stad waar de 13. **regering** is gevestigd; dat is Den Haag. Daarnaast heeft Nederland 14. **provinciale hoofdsteden**.

Oefening 12 (B2) pag. 146

Smog is een Engels woord en is een samentrekking van *smoke* (rook) en *fog* (mist). 1. **Smog** bestaat voor het grootste deel uit 2. **ozon**, dat schadelijk is voor de gezondheid als het dicht bij de aarde komt. Als ozon ver in de 3. **atmosfeer** is, beschermt het ons juist tegen 4. **uv-straling**, maar als het dicht bij de aarde is spreken we van 5. **luchtvervuiling**. Bij het tot stand komen van ozon speelt 6. **zonlicht** een grote rol. Schadelijke stoffen die verkeer en 7. **industrie** uitstoten, worden door de zon omgezet in ozon. Omdat zonlicht een grote rol speelt bij het vormen van ozon, komt het in Nederland bijna alleen in de 8. **zomer** voor. Smog kan leiden tot verschillende 9. **gezondheidsklachten**, zoals hoesten, een droge keel of benauwdheid. Andere klachten zijn hoofdpijn, misselijkheid en duizeligheid. Vooral kinderen, oude mensen en personen met hart- of longziektes ondervinden problemen van smog. Nederland en België hebben gewoonlijk geen gevaarlijke 10. **concentratie** smog. Om te helpen smog blijvend te voorkomen, kun je wat vaker de fiets nemen in plaats van de auto. Dat is ook nog eens goed voor je conditie.

www.milieucentraal.nl

Oefening 13 (B2) pag. 146

- 1-c industrie
- 2-f smog
- 3-e ozon
- 4-a concentratie
- 5-g uv-straling
- 6-h atmosfeer
- 7-b gezondheidsklachten
- 8-d luchtvervuiling

Oefening 14 (A2) pag. 147

1-c openbaar vervoer

2-b luchtvervuiling door de industrie

3-a windenergie opwekken

4-c zonnepanelen

Oefening 15 (B2) pag. 148

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat veel 1. **groen** in de stad aardig wat voordelen biedt. Zo draagt groen bij aan een betere 2. **gezondheid** en een goed gevoel. Mensen hebben minder last van 3. **stress** en zijn daardoor gezonder en actiever. Als er genoeg ruimte is waar mensen kunnen 4. **sporten** en kinderen kunnen spelen, hebben ze veel minder last van 5. **overgewicht**. Buurtgroen, zoals speeltuinen, 6. **parken**, groenstroken en volkstuinen, maakt ook dat mensen elkaar ontmoeten. Als de mensen in een wijk veel contact hebben met elkaar, is er minder kans op 7. **verpaupering**, overlast en criminaliteit. In een groene wijk zul je ook meer kleinere vogelsoorten zien, zoals mezen, mussen en 8. **merels** in plaats van alleen grote vogels, zoals duiven, kraaien en 9. **meeuwen**. Ook vlinders, bijen en 10. **egels** varen wel bij een groene wijk. In wijken waar veel groen is, zal bovendien de hitte minder 11. **intens** zijn dan in wijken met alleen asfalt en beton. Bomen en struiken verlagen namelijk de temperatuur in de stad door water te 12. **verdampen**. Verder zorgen bomen voor verkoelende 13. **schaduw**, beter nog dan een parasol of 14. **zonnescherm**. Dit komt doordat een boom 15. **koelte** opneemt, terwijl de stenen van 16. **gebouwen** juist warmte uitstralen.

Hoofdstuk 9. Vrije tijd

Oefening 1 pag. 150

Woordenlijst

Oefening 2 (A1/A2) pag. 151

1-**p** fietsen

2-**j** naar de bioscoop gaan

3-**f** naar het theater gaan

4-**m** zingen

5-**b** rennen

6-**o** schilderen

7-**d** yogaën

8-**n** voetballen

9-**c** gamen

10-**a** een boek lezen

11-**e** zwemmen

12-**g** schaatsen

13-**i** vissen

14-**h** pianospelen

15-**k** skiën

16-**l** reizen

Oefening 3 (A2) pag. 152

Schrijfpdracht

Oefening 4 (B2) pag. 152

1. Nederlandstalige muziek raakt steeds meer in

Dat Nederlandstalige 1. **muziek** tegenwoordig in is, blijkt wel uit het Noorderslagfestival in Groningen. Terwijl twintig jaar geleden maar 17,5% op dit festival in het 2. **Nederlands** zong, is dat dit jaar 43% van de 3. **artiesten**. Veel liedjes worden op het Noorderslagfestival dus in het Nederlands gezongen, maar de 4. **stijlen** zijn heel verschillend. Van 5. **levensliedjes**, zoals Roxanne Hazes die zingt, tot kleinkunst, waar Wende Sniijders een bijdrage aan levert; van rap van Goldband tot pop van Merol. Niet alleen Nederlandse artiesten vind je op het Groningse 6. **festival**, ook onze 7. **zuiderburen** zijn er vertegenwoordigd, zoals Het Zesde Metaal, een van de beste 8. **popgroepen** van België. Deze band is in Nederland nauwelijks bekend, ondanks dat ze vijf zeer goede 9. **albums** hebben uitgebracht. Verder heb je rapper Zwangere Guy, die meer bekendheid geniet in Nederland, mede omdat hij meer te zeggen heeft in zijn 10. **raps** dan menig Nederlandse rapper. Daarnaast zijn Brihang en Fulco aanwezig op het festival; de eerste met lekker klinkende 11. **beats**, en bij de 12. **creatieve** liedjes van Fulco kun je je altijd afvragen hoe 13. **serieus** ze bedoeld zijn.

2. Nederlandse en Belgische componisten

Jan Pieterszoon Sweelinck

Veel straten zijn naar hem vernoemd en zelfs een 1. **conservatorium** droeg ooit zijn naam. Hoewel dit opleidingsinstituut nu het Conservatorium van Amsterdam heet, droeg het eens de naam van de 2. **muzikale** trots van Nederland: Jan Pieterszoon Sweelinck. Hij was tijdens zijn leven beroemd als organist en als 3. **componist**, maar tegenwoordig is hij niet meer zo in trek. Hij werd geroemd om zijn spel en 4. **improvisaties**, hetgeen hem de bijnaam 'Orpheus van Amsterdam' opleverde. Tevens was Sweelinck de grondlegger van de muziekvorm *fuga*, waarin meerstemmigheid en gevarieerde herhaling een belangrijke rol spelen. Verder was hij bekend als 5. **pedagoog** en had hij via zijn studenten invloed op 6. **barokcomponisten** als Johann Sebastian Bach.

Een Nederlandse School?

Veel bekendheid genieten Nederlandse componisten niet bij het grote 7. **publiek**. De leden van de zogenaamde 'Nederlandse School' genoten in hun tijd echter wel enige bekendheid. De Nederlandse School bestond uit componisten die in de 14e, 15e of 16e eeuw leefden en beroemd waren om hun kunstige 8. **polyfonie**. Enkele grote namen zijn Josquin des Prez en Johannes van Ockeghem. Zoals hun namen doen vermoeden, zijn deze componisten niet van 9. **Nederlandse** bodem, maar komen ze uit België, waardoor Nederland een aanzienlijk aandeel in de 10. **muziekgeschiedenis** verliest.

Woorden die overblijven: concertzaal, radio, rapper, televisie

Oefening 5 (B1) pag. 154

Leesopdracht

Oefening 6 (B1) pag. 156

1. Door regelmatig in beweging te komen, word je algemeen **gezonder**.
2. Je verbrandt meer calorieën. Daardoor verklein je de kans op **overgewicht**.
3. Het is een stuk beter voor je hart en **bloedvaten**.
4. Ons lichaam is niet gemaakt om stil te zitten en inactiviteit kan al snel tot hormonale **disbalansen** leiden.
5. Het is juist van harte aan te bevelen om dagelijks in **beweging** te komen.
6. Het is zeker goed voor je om elke dag **actief** bezig te blijven.
7. Naast een zorgvuldig **trainingsschema** is variatie de beste manier om problemen te voorkomen.
8. Zo kun je heel eenvoudig bijna elke dag sporten, zonder dat je daarmee je **spieren** te zwaar belast.
9. Train je dezelfde spiergroep nog een keer voor hij volledig hersteld is, dan creëer je meer **schade** dan groei.
10. Een rondje wandelen is toch een heel ander verhaal dan een intensieve full body **krachttraining**.
11. Je spieren hebben na iedere **training** tijd nodig om te herstellen.

Oefening 7 (B1) pag. 157

- 1-c
- 2-e
- 3-d
- 4-b
- 5-a

Oefening 8 (B1) pag. 158

- 1-l vlinderslag
- 2-a wielrenner
- 3-h racelicentie
- 4-g afstandsschaatser
- 5-d debutant
- 6-k zomerspelen
- 7-b medailles
- 8-c jeugdzomerspelen
- 9-j atletiek
- 10-e zevenkamp
- 11-i coureur
- 12-f rugslag

Oefening 9 (B2) pag. 159

De Cock met c-o-c-k

Iedere Nederlander kent hem: De Cock met c-o-c-k. Of het nu is van de 1. **boeken** die Appie Baantjer over hem schreef of van de 2. **televisieserie** die naar aanleiding van die boeken verscheen. In negentig boeken lost De Cock evenzoveel 3. **moordzaken** op. Baantjer schreef zeventig verhalen met De Cock als 4. **hoofdpersoon**. Na de dood van Baantjer nam Peter Römer het 5. **stokje** over. Peter Römer is de zoon van Piet Römer, de man die van begin 1995 tot eind 2006 de 6. **rol** van De Cock op zich nam in de televisieserie *Baantjer*.

Piet Römer in de rol van De Cock

7. **Baantjer** startte de reeks in 1964. Hij verwerkte in zijn boeken zijn eigen 8. **ervaringen** als rechercheur. Het is de 9. **langstlopende** detectiveserie met dezelfde hoofdpersoon, waardoor de serie een 10. **vermelding** kreeg in Guinness World Records 2022. Hoewel de boeken geen hoog 11. **literair** gehalte hebben, worden ze hogelijk door het publiek 12. **gewaardeerd** en zijn er meer dan 7 miljoen 13. **exemplaren** uit de serie verkocht. Er zijn weinig 14. **schrijvers** die dat kunnen zeggen.
De televisieserie die op basis van zijn boeken verscheen, was in de elf 15. **seizoenen** dat de serie werd uitgezonden, een van de best bekeken 16. **series** op de Nederlandse televisie. In 1997 kreeg de serie de 17. **Gouden** Televizier-Ring voor het beste 18. **programma** op de Nederlandse televisie.
De verhalen spelen zich allemaal af in en om het 19. **politiebureau** in de Warmoesstraat in Amsterdam, de plek waar Baantjer zelf ook 28 jaar lang gewerkt heeft als 20. **rechercheur**. Bepaalde elementen komen in elk van de boeken weer voor, zoals bijvoorbeeld een bezoek aan het 21. **'etablisement'** van Smalle Lowietje, waar De Cock altijd goede ideeën opdoet terwijl hij een 22. **cognacje** drinkt uit de fles die Lowietje speciaal voor hem onder de 23. **toog** bewaart. Ook de vermoeide voeten van de Cock verschijnen in elk boek als de 24. **oplossing** van de zaak verder lijkt dan ooit. Maar aan het eind weet de Cock toch altijd de zaak tot een oplossing te brengen en de 25. **schuldige** te arresteren.
Ook het 26. **respect** dat De Cock tentoonspreidt tegenover andere mensen, of het nu collega's zijn of dieven, inbrekers of 27. **dames** van lichte zeden, vind je in elk boek weer terug. Alleen de 28. **hoofdcommissaris** van het bureau heeft het wat moeilijk met De Cock en stuurt hem geregeld zijn kamer uit.
Zoek je 29. **hoogwaardige** literatuur, dan is dit niets voor je. Wil je echter gewoon 30. **ontspannen** met een lekker verhaal, dan zijn de Baantjerboeken een echte 31. **aanrader**.

Oefening 10 (B2) pag. 160

1. detectiveserie
2. respect
3. literatuur
4. etablissement
5. hoofdpersoon
6. exemplaren
7. serie
8. elementen
9. reeks
10. toog
11. seizoen
12. rol
13. tentoonstelden

Hoofdstuk 10. Vakantie

Oefening 1 pag. 162

Woordenlijst

Oefening 2 (A1) pag. 163

1. molens, tulpen, blauwe lucht, wolken, water, rustig
2. oude huizen, bomen, lucht, mooie gevels
3. oude gevels, gracht, lantaarnpalen, brugleuning, stoep, rijweg, lucht, wolken, water, brug, grachtenhuizen, hoog
4. boten, water, mensen, bomen, gracht, huizen, vlag, feest, leuk
5. huizen, veel ramen, water, boten, auto, vrachtwagen, lucht, wolken, blauw
6. bloemen, tulpen, gras, bomen, hut, mooi

Oefening 3 (A1) pag. 163

1. camping
2. cruiseschip
3. hotel
4. vakantiehuisje

Oefening 4 (B1) pag. 164

1. tenten, gras, bomen, struiken, mensen, campingstoel
2. bomen, lucht, wolken, auto, caravan, weg, vangrail
3. ondergaande zon, strand, helmgras, zee, blauwe lucht
4. strandhuisjes, stoelen, trappetjes, zand, duingras, struiken

Oefening 5 (A2) pag. 164

A: Goedemorgen mevrouw, meneer. Waarmee kan ik u 1. **helpen**?

B: Wij willen Nederland graag bezoeken zoals een 2. **toerist** dat doet.

A: Dat is een goed idee want Nederland heeft zoveel moois. Wat vindt u om te beginnen van een 3. **rondvaart** door de grachten van Amsterdam?

B: O ja, dat is leuk. Als kind ben ik al een keer door de grachten gevaren en ik weet nog dat ik dat heel mooi vond.

A: Verder zou u een 4. **uitstapje** kunnen maken naar Marken. Daar kunt u ook de boot nemen naar Volendam.

B: Dat lijkt me ook heel leuk. Lopen de mensen daar nog steeds in 5. **klederdracht**?

A: De meeste mensen niet maar er zijn nog enkele mensen die in klederdracht lopen. Dat zijn vooral 6. **oude mensen**.

B: Zijn deze twee uitstapjes op een 7. **dag** te doen?

A: Jazeker, maar ik zou dan 8. **beginnen met** Marken en Volendam.

B: Waarom?

A: De rondvaart kunt u ook 9. **'s avonds** doen. Als u wilt met een diner aan boord.

B: Oh wat 10. **romantisch**! Maar is het dan niet te donker?

A: Nee, in de zomer blijft het lang licht. Bovendien zijn de mooie plekken allemaal 11. **verlicht**.

B: Laten we dat dan maar doen.

Oefening 6 (B1) pag. 165

1. **boeken**: reserveren, bespreken
2. **bekvechten**: ruziemaken
3. **toerist**: iemand die voor zijn plezier naar een gebied reist om er bezienswaardigheden te bezoeken
4. **minibar**: koelkastje met drank en snacks op een hotelkamer
5. **receptie**: bureau in een hotel, bedrijf of instelling waar de gasten of bezoekers ontvangen (en ingeschreven) worden
6. **pessimistisch**: geen vertrouwen in een goede afloop
7. **service**: diensten en bediening, bijvoorbeeld in een hotel
8. **luxe**: weelde, overvloed
9. **camping**: plaats waar je kunt kamperen met tent of caravan
10. **hoogseizoen**: drukste periode in het toeristenseizoen
11. **volpension**: met alle maaltijden inbegrepen
12. **reserveren**: boeken, bespreken
13. **winkelen**: winkels bezoeken, boodschappen doen, vooral non-food
14. **online**: via internet
15. **inkopen doen**: spullen kopen die je nodig hebt

Oefening 7 (A2/B1) pag. 166

Leesopdracht

Oefening 8 (A1) pag. 167

reiziger: Goedemorgen, ik wil graag een 1. **ticket** naar Madrid.

hostess: Wanneer wilt u vertrekken?

reiziger: Donderdagochtend vroeg.

hostess: Eens even kijken. Er is een 2. **vlucht** van luchtvaartmaatschappij Iberia om 7.30 uur en een om 9.05 uur.

Welke wilt u?

reiziger: Hoe laat komt de vlucht van 9.05 uur aan?

hostess: Om 11.35 uur.

reiziger: Nee, dat is 3. **te laat**. Dan heb ik liever de vlucht van 7.30 uur.

hostess: Prima. Enkele 4. **reis**?

reiziger: Nee, een retour graag. Met een 5. **plek** bij het raam.

hostess: Wanneer wilt u 6. **terugvliegen**?

reiziger: Maandag laat in de ochtend.

hostess: Er is een vlucht om 10.30 uur.

reiziger: Is dat een 7. **rechtstreekse** vlucht of moet ik 8. **overstappen**?

hostess: De heenvlucht is rechtstreeks: Amsterdam-Madrid maar op de 9. **terugweg** moet u overstappen in Parijs.

reiziger: Is er geen rechtstreekse vlucht terug?

hostess: Jawel, maar die is om 14.00 uur.

reiziger: Dan neem ik die vlucht. Kunt u me zeggen hoeveel dat 10. **kost**?

hostess: Voor de heen- en terugreis is dat 780 euro in businessclass.

hostess: Hier is uw ticket met de gegevens:

- vlucht IB 3055 op 20 september
- Vertrek vanaf Amsterdam om 7.30 uur
- Aankomst in Madrid om 10.00 uur
- Vlucht KL 1705 op 25 september
- Vertrek van Madrid om 14.00 uur
- Aankomst in Amsterdam om 16.30 uur

reiziger: Fijn, dank u wel.

Oefening 9 (A1) pag. 168

1-b Madrid

2-b maandagochtend

3-a retour

4-a om 14:00 uur

5-a rechtstreeks

Oefening 10 (B1) pag. 168

toerist: Goedemorgen, ik wil graag een auto 1. **huren**.

verhuurder: Welk type auto wilt u?

toerist: Een Fiat 500XL graag.

verhuurder: Een 500XL wordt moeilijk. Die is zeer 2. **populair**. Voor hoeveel dagen?

toerist: Vier.

verhuurder: Oké, eens kijken of we er een beschikbaar hebben. Helaas, in de 3. **categorie** kleine auto's hebben we alleen nog een Hyundai.

toerist: Dat is ook goed. Wat is het 4. **tarief**?

verhuurder: Voor de hele 5. **periode** is de totale prijs 177,75 euro.

toerist: Wat is bij de huur 6. **inbegrepen**?

verhuurder: Daarvoor 7. **krijgt** u: de benzine, een onbeperkt aantal kilometers, de mogelijkheid om het 8. **voertuig** in te leveren bij een ander filiaal, een 9. **verzekering** en de btw.

toerist: Geweldig.

verhuurder: Wilt u nog een extra verzekering voor de 10. **passagiers**?

toerist: Nee, dank u.

verhuurder: Heeft u uw paspoort en rijbewijs?

toerist: Natuurlijk, alstublieft.

Oefening 11 (B1) pag. 169

1. **rekening houden met ...**: eraan denken en je aanpassen

2. **je steentje bijdragen aan ...**: meehelpen aan ...

3. **natuurgebied**: een gebied dat waarde heeft door zijn natuur

4. **talrijk**: in groot aantal

5. **fietsroute**: met borden en pijlen aangegeven route die je op de fiets kunt volgen langs mooie plekken

6. **abdij**: klooster

7. **een zware wissel trekken op ...**: veel vragen van ...

Oefening 12 (B1) pag. 171

1. **duurzaam:** verantwoord
2. **de laatste van de soort gaat dood:** uitsterven
3. **gebied waar dieren beschermd kunnen leven:** reservaat
4. **alles wat groeit en bloeit:** natuur
5. **zone waar een bepaald dier leeft:** leefgebied
6. **beschermd terrein om de natuur te beschermen:** natuurgebied
7. **iemand die illegaal dieren doodt:** stroper
8. **niet in grote mate:** kleinschalig
9. **houdbaar, groen:** duurzaam
10. **natuurvriendelijke toeristenaccommodatie:** ecolodge
11. **toerisme in natuurgebieden zonder de natuur te schaden:** ecotoerisme

Oefening 13 (B1) pag. 172

- 1-a
- 2-b
- 3-c
- 4-a

Oefening 14 (B1/B2) pag. 173

Leesopdracht

Oefening 15 (B2) pag. 174

- 1-i **ambacht:** werk dat met de handen gedaan wordt
- 2-f **boekbinden:** boeken maken door in het midden een draad door de bladzijden te doen en zo de bladzijden bij elkaar te binden
- 3-l **glas graveren:** met een graveernaald versieringen maken in glas
- 4-h **kantklossen:** met de hand kant maken met klossen (houten rolletjes met garen eromheen)
- 5-a **klokkemaker:** iemand die klokken maakt of repareert
- 6-k **leerlooiër:** iemand die van dierenhuid leer maakt
- 7-d **manden vlechten:** manden maken door boomtwijgen te vlechten
- 8-b **netten boeten:** visnetten repareren
- 9-e **oude beroepen:** beroepen die vroeger vooral met de hand werden uitgeoefend, maar nu door machines worden gedaan
- 10-g **buitenmuseum:** museum in de open lucht
- 11-c **scharenslijp:** iemand die scharen en messen slijpt
- 12-j **smid:** iemand die metaal bewerkt

Oefening 16 (B2) pag. 175

1. smidse
2. kantklossen
3. spinnen
4. boterkarn
5. glas graveren
6. brandspuit
7. speelgoedmuseum
8. scharenslijp
9. manden vlechten
10. pannenkoeken(huis)
11. leerlooierij
12. werktuig(en)

Oefening 17 (B1) pag. 176

1. Hoi Vera, wat ga jij dit 1. **weekend** doen?
2. Eerlijk gezegd zou ik best wel eens lekker willen 2. **ontspannen**, in een spa of zo.
3. Sorry, maar waar heb je het over?
4. Ik zou wel eens naar een spa willen, je weet wel, met 3. **thermale** baden en massage. Je hebt er verschillende hier in Nederland maar ook in België. Denk maar aan Spa. Na al het 4. **stressen** van de laatste weken ben ik een beetje toe aan
5. **relaxen**. Voor me laten zorgen, heerlijk lijkt me dat!
5. Je hebt gelijk, ik ben er ook wel aan toe. Na een jaar 6. **online** gewerkt te hebben, altijd maar achter de computer, ben ik ook wel toe aan wat ontspanning.
6. Ik heb online gekeken naar de mogelijkheden en je hebt echt allerlei 7. **Aanbiedingen**.
7. Maar wat gaat dat 8. **kosten**, zo'n weekendje ontspannen?
8. Nou dat valt niet tegen. Je hebt al een 9. **arrangement** vanaf 130 euro per nacht.
9. Weet je dat het mij ook wel wat lijkt! Maar wat krijg je dan voor dat 10. bedrag?
10. Voor dat bedrag krijg je:
 - 1 11. **overnachting** met ontbijt
 - 1 12. **aperitief** in het café van de spa
 - gratis 13. **toegang** tot de thermen
 - verzekering tijdens het 14. **verblijf**
 - en natuurlijk de 15. **behandelingen**
- Wat doe je, ga je mee?
11. Ja, maar op 16. **voorwaarde** dat we ook de 17. **omgeving** verkennen en een 18. **wandeling** maken in de bossen die daar zijn. Het is nu herfst en het bos is dan op zijn 19. **mooist**. Er is vast veel te zien in de buurt van de spa.
12. Oké, dus zullen we 20. **boeken**?

Oefening 18 (B2) pag. 177**mogelijke antwoorden:**

1. **groen toerisme**: duurzaam toerisme, met respect voor het milieu en voor de lokale cultuur en tradities van het gebied
2. **elektrisch of hybride vervoer**: auto's of fietsen die geheel of gedeeltelijk op elektriciteit rijden
3. **economische ondersteuning**: steun in de vorm van geld
4. **duurzame vakantie**: vakantie die geen schade aan het milieu oplevert
5. **erosie**: proces van slijtage van het aardoppervlak
6. **ecosysteem**: het natuurlijke systeem dat bestaat uit alle organismen die in een bepaald gebied voorkomen
7. **keurmerk**: kwaliteitsoordeel over een product of dienst
8. **vervuiling**: verontreiniging
9. **spaarlamp**: elektrische lamp die weinig energie gebruikt
 - a. **CO₂-uitstoot**: uitstoot van kooldioxide in de lucht
 - b. **luchtvervuiling**: verontreiniging van de atmosfeer
 - c. **milieu**: leefklimaat van mensen, dieren en planten
 - d. **verzuring**: zuur worden
 - e. **natuurgebied**: gebied waar de natuur de beschermd wordt
 - f. **reisaanbieder**: verkoper van reizen
 - g. **het probleem**: de moeilijkheid
 - h. **accommodatie**: verblijf
 - i. **fietstoerisme**: toerisme op de fiets, met de fiets op vakantie gaan

Oefening 19 (B2) pag. 178

Duurzaam toerisme (ook wel 1. **groen toerisme** genoemd) is een vorm van toerisme die bijzondere aandacht besteedt aan de relatie tussen toerisme en natuur, waarbij liefde voor 2. **het milieu** centraal staat. Het doel van groen toerisme is het vinden van een balans tussen mens en natuur, na jaren van uitbuiting van de natuur door de mens. Bij groen toerisme wordt het milieu gerespecteerd en is er geen sprake van exploitatie van het gebied, de cultuur of de bevolking. Door groen toerisme krijgt de bevolking bij wie de ecotoerist te gast is 3. **economische ondersteuning**. Ook zorgt het voor een interessante ervaring voor de toerist: hij staat in contact met de natuur.

Groen toerisme is het tegenovergestelde van klassiek massatoerisme waarbij jaarlijks miljoenen mensen zich verplaatsen naar de gebruikelijke toeristische bestemmingen, zoals de stad, de zee, de bergen of een meer. Dit massatoerisme leidt vaak tot toeristische overbevolking die schadelijk is voor het milieu.

Het massatoerisme heeft bijgedragen aan een belangrijke toename van 4. **de vervuiling**, 5. **de erosie** van de bodem, 6. **de verzuring** van de oceanen en schade aan verschillende 7. **ecosystemen**.

Groen toerisme helpt daarentegen het milieu en het welzijn van de lokale bevolking te beschermen, doordat 8. **natuurgebieden** op een verantwoorde manier worden bezocht en verkend.

Groen toerisme: wat is dat?

De meest groene accommodaties zijn de accommodaties die bijzondere aandacht besteden aan de bescherming van het milieu, met hulpmiddelen als 9. **spaarlampen** (om elektra te besparen), correct gebruik van water om 10. **verspilling** tegen te gaan en gescheiden inzameling van afval om recycleren te stimuleren.

Ook op het gebied van vervoer probeert men bij groen toerisme alternatieven te vinden om de vervuiling van de 11. **CO₂-uitstoot** te verminderen. 12. **Elektrisch of hybride vervoer** heeft de voorkeur, maar het gebruik van openbaar vervoer wordt ook gestimuleerd.

Onder de vele trends op dat gebied staat 13. **fietstoerisme**, ofwel met de fiets op vakantie gaan, bovenaan. De fiets veroorzaakt geen 14. **luchtvervuiling** en ook geen geluidsoverlast wat zeer gunstig is voor de relatie tussen mens en natuur.

Groen toerisme in Nederland

Hoe belangrijk is 15. **een duurzame vakantie** voor de Nederlander? Uit onderzoek blijkt dat bijna een kwart van de Nederlanders duurzaamheid belangrijk vindt bij het boeken van een vakantie. Daarbij vindt 42% het geen 16. **probleem** dat ze iets meer moeten betalen voor een duurzame vakantie. 18% van de Nederlanders kijkt bij het kiezen van een 17. **reisaanbieder** naar het aanbod van duurzame vakanties. Meer dan de helft vindt het belangrijk dat er 18. **een keurmerk** komt waaraan een duurzame reisorganisatie te herkennen is.

Oefening 20 (B1) pag. 179

Er rijden in Nederland diverse stoomtreinen waarmee je een 1. **nostalgische** reis kunt maken door het 2. **landschap**. Zo is er de stoomtrein Goes-Borsele die je over 3. **Zuid-Beveland** in de provincie Zeeland heen voert langs dijken, polders, boomgaarden en dorpen.

Op de Veluwe in de provincie Gelderland verzorgt de Veluwsche Stoomtrein Maatschappij een ritje door bossen en langs 4. **hei** van Beekbergen naar Dieren.

Noord-Holland heeft een 5. **stroomtram** die tussen Hoorn en Medemblik rijdt. Je neemt plaats in 100-jaar oude 6. **rijtuigen** en komt langs oude stationsgebouwen. Bij een tussenstop heb je tijd om even koffie te halen of een kijkje te nemen bij de locomotief.

In Zuid-Holland voert de stoomtrein je over 7. **smalspoor** van Katwijk naar Leiden.

De langste museumspoorlijn bevindt zich in de provincie Groningen en rijdt tussen Veendam en Musselkanaal. Tijdens de nostalgische rit van 26 8. **kilometer** rijd je op een traject dat loopt langs de grens van Groningen en Drenthe.

In de 9. **provincie** Overijssel kun je van Haaksbergen naar Boekelo rijden in een stoomtrein van de Museum Buurtspoorweg.

En tot slot kun je in Limburg met de stoomtrein rijden over de 10. **Miljoenenlijn** die zijn naam dankt aan het feit dat deze lijn een miljoen gulden per kilometer heeft gekost bij de aanleg, wat destijds een astronomisch bedrag was. Het spoor loopt door de Limburgse 11. **heuvels** tussen Schin op Geul, Simpelveld, Kerkrade en het Duitse dorpje Vetschau.

Oefening 21 (B1) pag. 179

1. Zeeland, Gelderland, Noord-Holland, Zuid-Holland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Limburg
2. Friesland, Noord-Brabant, Flevoland, Utrecht

Hoofdstuk 11. Dagen, weken, maanden en seizoenen

Oefening 1 pag. 181

Woordenlijst

Oefening 2 (A1) pag. 182

1. **winter:** december, januari, februari
2. **lente:** maart, april, mei
3. **zomer:** juni, juli, augustus
4. **herfst:** september, oktober, november

Oefening 3 (A1) pag. 182

1. zomer
2. week
3. juli
4. dit jaar
5. avond

Oefening 4 (A1/A2) pag. 182

1. maandag
2. zaterdag
3. dinsdag
4. vrijdag
5. donderdag
6. zaterdag
7. zeven
8. zaterdag en zondag
9. dinsdag
10. woensdag
11. maandag
12. op 21 juni
13. april
14. februari
15. december
16. ochtend, middag, avond en nacht
17. 25 december
18. volgende week
19. zondag
20. september

Oefening 5 (A2) pag. 183

mogelijke antwoorden:

1. Elke ochtend sta ik op om 7.30 uur om naar mijn werk te gaan. Meestal werk ik tot 15.00 uur. Na het werk ga ik op woensdag in de middag naar de sportschool met mijn vrienden om een beetje in vorm te blijven. Als ik 's avonds thuiskom, ben ik heel moe. Toch maak ik eten klaar en daarna lees ik een goed boek of ik kijk naar een film. Tegen middernacht ga ik naar bed en slaap de hele nacht.
2. Deze week kan ik eindelijk uitrusten. Vorige week heb ik geen seconde de tijd gehad. Ik heb heel veel gewerkt. Volgende week moet ik naar Leeuwarden voor mijn werk.
3. *Wat een prachtige dag vandaag! Ik heb Antonia na lange tijd weer gezien en we hebben besloten morgen samen naar de Albert Cuypmarkt te gaan. Waarom ga je ook niet mee? +Het spijt me, maar overmorgen moet ik 's ochtends vroeg in Maastricht zijn, dus ik vertrek liever morgen al. *Maar je hebt me eergisteren gezegd dat je zo graag weer eens naar de Albert Cuypmarkt wilde. +Ik weet het, maar ik moet weg.
4. Een jaar geleden zijn we verhuisd naar Leiden. Nu heeft mijn baas gezegd dat over een jaar een nieuw filiaal geopend wordt in Eindhoven en hij wil dat ik daar de leiding neem. Jammer, het bevalt me zo goed in Leiden. Ik woon er met veel plezier.

Oefening 6 (B2) pag. 184

4. Januari, januari

Is 't begin van 't nieuwe jaar.
Sneeuw of ijs, het komt met vlagen,
Op dez' donkere winterdagen

5. Februari, februari,

Is de kortste maand van 't jaar,
Achtentwintig dagen heeft ze maar
Nog één erbij in 't schrikkeljaar
7. 't Heeft gesneeuwd, het heeft geregend,
Zie hoe d' aarde wordt gezegend,
Ook al is het koud in **maart**,
Hij heeft de lente in zijn staart.

10. 't Is april, 't is april,

Sneeuw en regen als je wil,
Maar als 't zonnetje wil schijnen
Zal de kou wel gauw verdwijnen.

8. Zie hoe 't groeit en bloeit in mei,

Elke vogel legt zijn ei,
Bloeit een bloemeke in de wei,
Nu is 't lente, zijn wij blij.

12. Juni draagt een rozenblom

Op haar hoge zomerhoed.
Vrolijk dansen, om en om,
't Is de zomer die het doet.

1. Zalig rol ik in het hooi,

O, wat vind ik **juli** mooi,
't Is nu zomer, op en top,
't Zonneke schijnt op mijn kop.

11. Augustus, augustus,

Je geeft een warme zomerkus,
Uit hoge blauwe luchten,
En sappige zomervruchten.

3. September schenkt ons 't rijpe fruit

En lokt de paddenstoelen uit.
Hij is de herfst ook goed gezind,
Daar vliegt mijn vlieger op de wind.

2. Oktober gaat door 't diepe bos

En maakt de kleurige blaadjes los.
Hij rukt en trekt in wilde vaart,
Met stormen sterk door veld en gaard.

9. November brengt de eerste kou,

En jaagt het haardvuur door de schouw.
De bomen staan daar kaal en kil,
Maar binnen is het warm en stil.

6. Is december aangekomen,

Zit ik bij het vuur te dromen,
Van het Kerstkind in de stal
't Is de laatste maand van al.

www.cielen.eu

Oefening 7 (B2) pag. 186

1-f Knapt januari niet van de kou, dan zit men zomers in de rouw. *Als het in januari niet koud is, dan zal de zomer slecht zijn.*

2-k Geeft februari muggendans, voor maart is er een slechte kans. *Als er in februari muggen zijn, zal het de maand daarop slecht weer zijn.*

3-i Maart roert zijn staart. *Ook aan het eind van maart kan het nog onstuimig weer zijn.*

4-a April doet wat hij wil. *April kan mooi zijn, of koud met regen en wind. Je weet het niet.*

5-h In mei leggen alle vogeltjes een ei. *In mei is het zo warm dat de meeste vogels gaan broeden.*

6-d Is juni nat of guur, dan wordt alles slecht en duur. *Is het in juni koud en winderig, dan is de groente van slechte kwaliteit en duur.*

7-l Wil het in juli niet heten, zal men in augustus zweten. *Is het in juni niet lekker warm, zal het in de volgende maand erg heet zijn.*

8-e Valt er in augustus regen, is dat voor het bos een zegen. *Regent het in augustus, dan is dat goed voor de bomen en planten.*

9-b Warm in september, koud in december. *Als het warm is in september, dan zal het drie maanden later koud zijn.*

10-g Blinkt oktober in zonnen goud, de winter volgt dan snel en koud. *Is het zonnig in oktober, dan zal de winter snel komen en koud zijn.*

11-c November heeft maar 30 dagen, maar dubbel wind en regenvlagen. *In november waait en regent het vaak.*

12-j December koud en wel besneeuwd, zo maakt maar grote schuren gereed. *Als het in december koud is en met veel sneeuw, dan zal de oogst goed zijn.*

Oefening 8 (B2) pag. 187

1. het schrikkeljaar

2. de lente-equinox

3. de gregoriaanse kalender

4. het zonnejaar

5. juli

6. de juliaanse kalender

Hoofdstuk 12. De uren en de tijd

Oefening 1 pag. 189

Woordenlijst

Oefening 2 (A1) pag. 191

- 1-c Het is vijf voor twaalf.
- 2-g Het is vijf voor half twaalf.
- 3-e Het is kwart over twaalf.
- 4-i Het is tien voor half twee.
- 5-a Het is vijf over vier.
- 6-f Het is drie minuten voor negen.
- 7-d Het is één uur.
- 8-h Het is negen uur.
- 9-b Het is half zeven.

Oefening 3 (A2) pag. 192

1. O, het is 1. **al** vijf uur! Ik moet rennen. De trein vertrekt om 5 voor half 6 en met al het verkeer in de stad doe ik er
2. **minstens** een kwartier over om op het station te komen.
2. A: Pardon, kunt u me zeggen hoe laat het serviceloket sluit? B: Zeker, om één uur 3. **precies**.
3. Normaal werk ik op zondag 4. **van** acht 5. **tot** twee uur en op maandag 6. **tot** zeven uur.
4. A: Het is 7. **bijna** negen uur en Peter is nog niet op kantoor. Zou er iets gebeurd zijn? B: Welnee, hij zal zo wel komen.
5. A: Het is 8. **zo** twaalf uur. Ik ga wat eten. Kom jij ook? B: Prima, maar 9. **om** half twee moet ik op de universiteit zijn.
6. Ria, het is half zeven 10. **geweest**. Wanneer gaan we eten?
7. A: Hallo mevrouw, kunt u me zeggen hoe laat het is? B: Niet precies, maar het zal 11. **ongeveer** elf uur zijn.
8. Kom, we moeten snel naar huis, want de jongens komen 12. **zo meteen** uit school.
9. Wacht nog 13. **een paar minuten**. Ik ben er zeker van dat de bus er zo aankomt.
10. A: Wat denk je, zullen we donderdag naar de bioscoop gaan? B: Nee, ik kan er niet 14. **op tijd** zijn, want ik heb eerst een etentje met collega's. A: Wat jammer!
11. Adriana is altijd 15. **te laat**. Ook vandaag heeft ze ons lang laten wachten.
12. We waren veel 16. **te vroeg** op het vliegveld en moesten anderhalf uur wachten voor we konden inchecken.

Oefening 4 (B1) pag. 193

Tegenwoordig kijken we op een 1. **digitaal** horloge als we willen weten hoe laat het is, of zelfs op een 2. **smartphone**. Overal hangen klokken waarop je de tijd kunt zien: in winkels, op stations 3. **of** gewoon op straat. Maar het is niet altijd zo 4. **eenvoudig** geweest om de tijd te zien, ook al heeft de mens van oudsher allerlei manieren gevonden om de 5. **tijd** te meten.

Vanaf ongeveer 3500 voor Christus werd er in Egypte een 6. **apparaat** gebruikt waarmee je de tijd kon zien. De Egyptenaren gebruikten daar een obelisk voor. Dat was een soort vierkante paal die in de zon een 7. **schaduw** maakte. Dit noemden ze een zonnewijzer.

De oude Grieken namen in ongeveer 200 voor Christus het idee over en verbeterden de manier van "klokkijken". De Grieken hadden een 8. **studie** gemaakt van de zon en verbeterden de zonnewijzer zo, dat hij de tijd beter aangaf. Ook kon je de nieuwe zonnewijzer overal 9. **op aarde** gebruiken.

De Romeinen keken het klokkijken weer af van de Grieken en maakten hun eigen 10. **zonnewijzer**. Zij gebruikten daarvoor de 11. **obelisk**, die ze uit Egypte haalden en noemden deze het Solarium Augusti. Je vindt de zonnewijzer nu in Rome op het Montecitorioplein.

In Egypte of Mesopotamië was er nog een manier om de tijd te meten: de 12. **waterklok**. Er wordt wel gezegd dat dit de oudste tijdmetende is. De zonnewijzer kon op 13. **bewolkte** dagen of 's nachts niet gebruikt worden, de waterklok wel. Ook in China had men zo'n soort klok gebouwd.

De geleerden uit de islamitische wereld namen het idee van de zonnewijzer ook over. Ook zij verbeterden de techniek weer. De zonnewijzers die eerder bestonden, gaven in de zomer 14. **langere** uren aan dan in de winter. Door de verbeteringen in de islamitische klok duurde een uur het hele jaar even lang. Deze techniek werd in Europa overgenomen. Daarna, in de 15. **middeleeuwen**, kwamen de eerste 16. **mechanische** klokken met tandwielen en 17. **gewichten**. In 1657 werd de slingerklok uitgevonden door Christiaan Huygens. Door de slinger die 18. **heen en weer bewoog**, bleef de klok goed lopen.

De volgende stap was het horloge. Eerst nog een 19. **zakhorloge/tashorloge**, dat mannen in hun vestzakje droegen, later het 20. **polshorloge**, zoals we dat nu kennen. In het begin waren deze horloges niet erg precies, maar dat werd steeds beter. De uurwerken werkten met tandwielen en 21. **veren**. Toen de batterij kwam, die de veer verving, verbeterde ook de nauwkeurigheid.

En ook deze kennen weer een moderne en verbeterde variant: de 22. **digitale** klok.

Het meest nauwkeurig is echter de 23. **atoomklok**. Deze klok wijkt slechts één seconde af per vijf miljard jaar.

Oefening 5 (B1) pag. 194

1. *Digitaal* betekent hier dat de tijd wordt in cijfers weergegeven.
2. Een *smartphone* is een mobiele telefoon met extra functies, bv. internet, navigatie en camera.
3. Een synoniem voor *eenvoudig* is *gemakkelijk, simpel?*
4. *Van oudsher* betekent *altijd al, zolang als je je kunt herinneren.*
5. Een synoniem voor *apparaat* is *toestel.*
6. Een *obelisk* is een hoge, vrijstaande vierkante zuil, die aan de bovenzijde in een piramidevormige spits uitloopt.
7. Een *tijdmeter* is een apparaat dat de tijd meet, bijvoorbeeld een klok of horloge.
8. Met *middeleeuwen* wordt een periode in de geschiedenis bedoelt die loopt van ca. 500 tot 1500 na Christus.
9. Een *batterij* geeft stroom af. Het kan de vorm hebben van een staafje of knoop.
10. Een synoniem voor *nauwkeurig* is *precies, stipt, accuraat.*

Hoofdstuk 13. Wat voor weer is het?

Oefening 1 pag. 195

Woordenlijst

Oefening 2 (A2/B1) pag. 196

- 1-I bewolkte nacht
- 2-g mist
- 3-e kans op regen
- 4-n onweer
- 5-k gladheid
- 6-o stortregen
- 7-b heldere nacht
- 8-m zon afgewisseld met wolken
- 9-d hoge temperaturen
- 10-i zonnig
- 11-h ijzel
- 12-c zware sneeuwval
- 13-a lage temperaturen
- 14-j zon met af en toe een bui
- 15-p bewolkt
- 16-f lichte sneeuwval

Oefening 3 (A2) pag. 197

I	N	N	G	S	S	N	X	M	W	W	W	V
R	B	H	L	N	T	V	X	B	E	A	I	T
G	E	K	A	E	O	R	H	L	E	R	N	D
C	W	O	D	E	R	H	F	I	R	M	D	O
R	O	U	H	U	M	A	C	K	B	Q	H	F
L	L	D	E	W	T	G	O	S	E	F	V	R
G	K	J	I	E	L	E	N	E	R	T	A	R
M	T	Y	D	N	W	L	W	M	I	S	T	Q
D	O	N	D	E	R	Q	E	X	C	O	N	W
L	I	J	Z	E	L	Z	E	J	H	M	G	I
R	E	G	E	N	J	V	R	X	T	N	M	E
D	R	U	K	V	Z	O	N	N	I	G	F	M
V	C	O	Y	W	R	A	H	E	L	D	E	R

Oefening 4 (A2/B1) pag. 198

mogelijk antwoord:

Zaterdag is er in het westen zon, afgewisseld met wolken. Het blijft droog. In het oosten kan het glad zijn door ijzel, sneeuw of regen. Ook hier kan af en toe de zon schijnen. De temperaturen zijn overdag ongeveer 7 graden, 's nachts ligt de temperatuur rond het vriespunt. De wind is matig, windkracht 3 tot 4.

Zondag is het weer beter, met iets hogere temperaturen, van 9 in het noorden tot 10 in het zuiden van het land. In het hele land is er zon afgewisseld met wolken/In het hele land zijn er brede opklaringen, windkracht 3 tot 4.

's Nachts temperaturen rond het vriespunt. Alleen in het midden van het land langs de oostgrens kans op een bui.

Oefening 5 (A2) pag. 199

1. *Zon afgewisseld met wolken* betekent dat het soms zonnig is en er soms wolken zijn.
2. Het *westen* is in Nederland en België aan de kant van de zee.
3. *Ijzel* is regen die bevriest als de druppels de grond raken.
4. *Rond het vriespunt* betekent dat de temperatuur ligt tussen een paar graden onder en boven het vriespunt.
5. *Matige wind* is een niet te sterke, niet te lichte wind.

Oefening 6 (B1) pag. 199

- 1-e Zon afgewisseld met wolken in het westen van het land.
- 2-c Oostenwind in de bovenste helft van het land.
- 3-f Temperaturen 's nachts rond het vriespunt.
- 4-g De wind is matig, kracht 3 tot 4 Beaufort.
- 5-a Op zaterdag heb je in het oosten van het land kans op winterse buien, ijzel en sneeuw.
- 6-h Op zaterdag waait de wind in het hele land uit het noordoosten.
- 7-d De laagste temperatuur is -1 graden.
- 8-b De hoogste temperatuur is 10 graden.

Oefening 7 (B2) pag. 200

De Watersnoodramp van 1953 is de grootste Nederlandse 1. **natuurramp** van de 20ste eeuw. Een zware noordwesterstorm in combinatie met 2. **springtij**, zorgde ervoor dat grote delen van ons land 3. **overstroomden**. 1.836 mensen overleefden de ramp niet, 4. **tienduizenden** dieren lieten het leven en ook huizen werden kapotgemaakt.

Watersnoodramp 1953: wat gebeurde er precies?

Er ontwikkelde zich een 5. **noordwesterstorm** op 29 januari 1953 ten zuiden van IJsland. Via 6. **Schotland** koerste de storm verder zuidwaarts. Op de noordelijke Noordzee draaide de wind naar noordnoordwest. Het gevolg: een stormveld van 1.000 km lang dat recht op onze kust afkwam.

De storm met 7. **windkracht** 10 kwam op zaterdagavond 31 januari 1953 bij de Nederlandse 8. **kust aan**. In Zeeland lag het 9. **hoogtepunt** van de storm om 22.00 uur, in IJmuiden om 01.00 uur en in Den Helder om 04.00 uur. De zware noordwesterstorm zorgde samen met het springtij voor een 10. **springvloed**. Zeewater stuwde op tot uitzonderlijke 11. **hoogtes**. Bij Hoek van Holland bereikte het water de hoogte van 3,85 m boven Normaal Amsterdams Peil (NAP) (Een NAP-hoogte van 0 m is nu ongeveer gelijk aan het 12. **gemiddelde** zeeniveau van de Noordzee). Een gevaarlijk hoge waterstand voor het 13. **achterland** van Zuid-Holland, waar veel mensen woonden. De hoogste waterstand in Zeeland werd om 03.24 uur gemeten in Vlissingen: 4,55 m +NAP. Veel dijken waren toen niet berekend op deze hoogte en 14. **braken**. De Watersnoodramp begon op 31 januari 1953 en eindigde op 1 februari 1953.

Dijken braken: rampzalige gevolgen

Op meer dan 150 plaatsen in Zeeland, Zuid-Holland en 15. **Noord-Brabant** braken de dijken, omdat ze de hoeveelheid 16. **water** niet aankonden. De gevolgen waren rampzalig. Zondagmiddag werd de bevolking opgeschrikt door een tweede vloedgolf die nog meer slachtoffers maakte dan de eerste. De Watersnoodramp kostte aan 1.836 mensen het leven. De evacuatie telde 72.000 mensen. 47.000 stuks vee en 140.000 stuks pluimvee verdronken. Schade aan 17. **de infrastructuur** en landbouwgrond waren groot. Ruim 150.000 18. **ha** grond overstroomde. Het natuurgeweld maakte 4.300 huizen en gebouwen kapot en beschadigde er 43.000. De totale schade was 1,5 miljard gulden (dat nu gelijk zou staan aan 5,4 miljard euro).

www.rijkswaterstaat.nl

Deel II Hoe worden woorden gevormd?

Hoofdstuk 1. Samenstellingen

Oefening 1 (A2) pag. 202

- 1-h de rugzak
- 2-q de regenjas
- 3-l het keukenkastje
- 4-a de schoudertas
- 5-t de handschoen
- 6-n de wasmachine
- 7-c de blikopener
- 8-m de postzegel
- 9-s de deurbel
- 10-g de asbak
- 11-b de appelboom
- 12-p de bushalte
- 13-f het schilmesje
- 14-k de sleutelhanger
- 15-r de bureaustoel
- 16-d de fotolijst
- 17-j het zebrapad
- 18-o de fruitschaal
- 19-i de theedoek
- 20-e de speeltuin

Oefening 2 (A2) pag. 202

- 1. wasmachine
- 2. bushalte
- 3. zebrapad
- 4. schoudertas
- 5. rugzak
- 6. blikopener
- 7. sleutelhanger
- 8. handschoen
- 9. asbak

Oefening 3 (B1) pag. 203

- 1. de boekenkast
- 2. het zonnepaneel
- 3. het krantenartikel
- 4. de stationsstraat
- 5. de Koningsdag
- 6. de kinderstoel
- 7. de schroevendraaier
- 8. het lamsvlees
- 9. de hondenmand
- 10. de dierenarts
- 11. de boodschappenlijst
- 12. de kurkentrekker
- 13. de meisjesnaam
- 14. de glazenwasser
- 15. het stappenplan
- 16. het verkeerslicht
- 17. de kwaliteitscontrole
- 18. de perenboom
- 19. de blindedarm
- 20. de eierkoek

Oefening 4 (A2) pag. 203

- 1. paspoort
- 2. sleutelhanger
- 3. rugzak
- 4. fruitschaal
- 5. bushalte
- 6. theedoek
- 7. wasmachine
- 8. zebrapad
- 9. schilmesje
- 10. handschoenen
- 11. speeltuin

Hoofdstuk 2. Verkleinwoorden

Oefening 1 (A1) pag. 204

1. parkje
2. snoepje
3. broodje
4. boekje
5. schriftje
6. tafeltje
7. lammetje
8. jasje
9. hondje
10. bordje
11. bankje
12. mensje
13. muurtje
14. schooltje
15. potloodje
16. uitje
17. autootje
18. ringetje
19. lampje
20. bloempje

Oefening 2 (A1) pag. 204

mogelijke antwoorden:

1. De hond rende achter het **balletje** aan.
2. Zij heeft een jong **poesje** gekregen.
3. Het meisje tekende grappige **gezichtjes** op het papier.
4. Er stond een heerlijk **windje**.
5. Zet die bloemen maar op dat **tafeltje**.
6. Ik wil graag een klein **potje** mosterd.
7. Ria heeft een mooi **ringetje** gehad van haar vriend.
8. Er ligt een **pakketje** voor je op het postkantoor.
9. Zij schrijft al haar uitgaven op in een **schriftje**.
10. Wil jij wat **flesjes** bier voor me halen?
11. Op zolder is geen centrale verwarming, dus daar gebruiken we een elektrisch **kacheltje**.
12. De **broodjes** liggen in de broodtrommel.
13. Hier ligt een **rolletje** drop, van wie is dat?
14. Mag ik van u een **colaatje**?
15. Zij kent een paar **woordjes** Spaans.

Oefening 3 (A2) pag. 205

1. bal
2. huis
3. stoel
4. ring
5. bank
6. lamp
7. boom
8. spel
9. kluif
10. bel
11. tuin
12. muur
13. snee
14. auto
15. veger
16. kramp
17. scherm
18. ster
19. maan
20. zon
21. tas
22. vest
23. tafel
24. bericht
25. deken
26. kussen

27. kus
28. straat
29. kerel
30. mand

Oefening 4 (A2) pag. 205

Schrijfopdracht

Oefening 5 (B1) pag. 205

1. Als twee auto's botsen spreek je van een **ongeluk**.
2. Iemand die spioneert is een **spion**.
3. Met Sinterklaas krijg je een letter van **chocola**.
4. Tien euro noemen ze ook wel een **tientje**.
5. Vervangt de suiker in je koffie: **zoetje**.
6. Gebak dat je kunt snijden en verdelen heet **taart**.
7. Meer personen kunnen eten van dit product van de bakker: **brood**.
8. Een sierplant voor de tuin die meestal paarse bloemen heeft: **viooltje**.
9. Krijg je vaak bij de koffie: **koekje**.
10. Na het eten hadden we **ijs** als dessert.
11. Ik wil graag een **broodje** gezond.
12. Haar zwangerschap was een **ongelukje**, maar ze zijn er heel blij mee.
13. Als jullie lief zijn, krijgen jullie straks allemaal een **snoepje**.
14. Een muziekinstrument: **viool**.
15. In de stad trakteerde zij zichzelf op een kop koffie met een **taartje**.
16. Een bonbon noem je ook wel een **chocolaatje**.
17. Ze keek door het **spionnetje** in de deur wie er was.
18. Ik heb Friese **koek** meegenomen. Wil je ook een plak?
19. Als je veel suiker in de thee doet, dan is hij erg **zoet**.
20. Ik kocht altijd een zak **snoep** voor onderweg.
21. Na negen komt het getal **tien**.
22. We namen allemaal een **ijsje** bij de ijswinkel.

Oefening 6 (B1) pag. 206

Schrijfopdracht

Oefening 7 (B2) pag. 206

1. jongen
2. slaatje
3. schip
4. kinderen
5. gat
6. muisjes
7. meisje
8. pad
9. beetje
10. nieuwtje

Oefening 8 (B2) pag. 207

1. Voeg tot slot een *snuffje* zout toe. *Voeg een beetje* zout toe.
2. Vincent heeft een aardig *buikje* gekregen. *Een dikke buik*.
3. We aten *beschuit met muisjes* op het werk. *Dit eet je als een baby geboren is. De muisjes kun je op een beschuit strooien: roze muisjes als er een meisje geboren is en blauwe muisjes bij een jongen.*
4. Ik heb een *akkefietje* gehad met hem. *Een kleine ruzie*.
5. Een *leugentje om bestwil* moet kunnen. *Een kleine leugen om iemand te helpen*.
6. We gaan straks *poffertjes* eten. *Een soort kleine pannenkoeken*.
7. Op oudejaarsavond werden er veel *rotjes* afgestoken. *Een soort vuurwerk*.
8. Zullen we straks *een terrasje pakken*? *Een drankje drinken op een terras*.
9. Wie regelt vanavond de *borrelhapjes*? *Wat je bij een borrel eet, zoals stukjes kaas en worst, bitterballen, nootjes en chips*.
10. Mijn broer is een *manusje-van-alles*. *Iemand die heel handig is en alles kan maken*.
11. Hans *heeft een blauwtje gelopen* bij Sharon. *Hans is afgewezen door Sharon*.
12. Mijn hond wordt al een *jaartje ouder*. *Hij is niet jong meer*.
13. Hij heeft straks een *afspraken* met een meisje. *Een romantische date*.
14. Fred kwam erachter dat zijn vrouw een *slippertje* gemaakt heeft. *Korte seksuele relatie met iemand anders dan je vaste partner*.
15. *Met rode oortjes* zat hij te *luisteren* naar het spannende verhaal. *Ingespannen luisteren, vol aandacht*.

Oefening 9 (B2) pag. 207

Schrijfopdracht

Hoofdstuk 3. Woorden met voor- of achtervoegsels

Oefening 1 (B2) pag. 208

1. antiaanbaklaag
2. onaardig
3. hyperactief
4. ex-baas
5. subcategorie
6. autodidact
7. prefab
8. ongevoelig, hypergevoelig
9. prehistorie
10. ultralicht
11. ex-man
12. submenu
13. hypermodern
14. prenataal
15. internationaal
16. ontevreden
17. antivries
18. onzeker
19. aartsvijand
20. postdoctoraal
21. autobiografie
22. hyperzuinig
23. interactie
24. anticlimax
25. postmodernisme
26. oerwoud

Oefening 2 (B1) pag. 208

mogelijke antwoorden:

1. mogelijkheid, blijheid, vrijheid: *Als freelancer heb je de vrijheid je eigen werktijd te kiezen.*
2. werkloos, draadloos, liefdeloos: *Hij was jaren werkloos maar nu heeft hij gelukkig weer werk.*
3. eenzaam, behulpzaam, langzaam: *Langzaam liepen ze naar het park.*
4. vriendschap, beterschap, blijdschap: *Ik wens je van harte beterschap.*
5. gevaarlijk, eerlijk, moeilijk: *We hadden vandaag een moeilijk examen.*
6. kinderachtig, twijfelachtig, regenachtig: *Morgen wordt het een regenachtige dag.*
7. kleverig, hangerig, rillerig: *Mijn zoon is niet lekker. Hij is hangerig en rillerig en hij heeft koorts.*
8. bezig, gelig, buiig: *Het is al de hele dag buiig. Steeds regent het weer.*
9. wasserij, bakkerij, slagerij: *Mijn vader werkt in een bakkerij.*
10. boerin, bazin, leeuwin: *De boerin gaf de kippen te eten.*

Hoofdstuk 4. Eén woord, twee meervouden met verschillende betekenissen

Oefening 1 (B1) pag. 209

- 1-**l** letters: tekens
- 2-**f** letteren: studie aan de universiteit
- 3-**o** spellen: speelgoed
- 4-**h** spelen: sport, bijvoorbeeld *de Olympische Spelen*
- 5-**c** tekens: letters
- 6-**q** tekenen: aanwijzingen
- 7-**d** stukken: delen van iets
- 8-**j** stuks: aantal, bijvoorbeeld *twintig stuks*
- 9-**a** bladeren: bladeren van een boom
- 10-**n** bladen: tijdschriften
- 11-**b** benen: lichaamsdeel
- 12-**r** beenderen: botten
- 13-**k** padden: soort kikkers
- 14-**e** paden: wegen
- 15-**p** portiers: bewakers
- 16-**g** portieren: autodeuren
- 17-**i** schotten: afscheiding
- 18-**m** schoten: afgevuurde kogels

Hoofdstuk 5. Verandering van mannelijk naar vrouwelijk

Oefening 1 (A2) pag. 210

1. boer – boerin
2. leraar – lerares
3. beer – berin
4. stier – koe
5. kater – poes
6. broer – zus
7. opa – oma
8. vader – moeder
9. man – vrouw
10. kapper – kapster

Oefening 2 (B1) pag. 210

1. schrijver – schrijfster
2. directeur – directrice
3. steward – stewardess
4. verpleger – verpleegster
5. weduwnaar – weduwe
6. ruiter – amazone
7. journalist – journaliste
8. acteur – actrice
9. secretaris – secretaresse (**Let op:** het woord *secretaresse* heeft een andere betekenis dan *secretaris*)
10. koning – koningin
11. coördinator – coördinatrice
12. zwager – schoonzus
13. patroon – patrones
14. pianist – pianiste
15. redacteur – redactrice

Hoofdstuk 6. Woordfamilies

Oefening 1 (A2) pag. 211

1. **huis:** huiselijk, huizen, thuis
2. **hart:** hartslag, hartelijk, hartig
3. **werk:** werkuren, overwerk, werkkleding
4. **dag:** dagdienst, overdag, dagelijks
5. **lichaam:** lichaams oefening, lichamenlijk, bovenlichaam

Oefening 2 (A2) pag. 212

1. samen
2. been
3. dier
4. ijs
5. tand
6. prijs
7. koop
8. boer
9. brom
10. ruit
11. zon
12. appel
13. vrucht
14. geld
15. breek

Oefening 3 (B1) pag. 212

1. lokaal
2. brevet
3. bedroog
4. eland
5. boeket
6. bloemstamper
7. bestemd
8. opsporen
9. ingewijd
10. slager

Hoofdstuk 7. Koepelwoorden

Oefening 1 (A1) pag. 213

- **dieren:** hond, kanarie, kat, koe, krekel, leeuw, mug, schildpad, slang, vlieg
- **voorwerpen:** bal, beeld, bord, bril, brommer, helm, kam, kandelaar, lamp, radio, tapijt, vaas
- **kleding:** broek, handschoenen, jas, overhemd, rok, sjaal
- **overgebleven woorden:** banaan, bloem, geel, jongen, keuken, laarzen, meer, zee

Oefening 2 (A2) pag. 213

1. huis
2. winkel
3. schoenen
4. voetballer
5. bestek
6. kleur
7. lichaamsdeel
8. vervoermiddel
9. sport
10. apparaat

Oefening 3 (A2) pag. 214

1. lift
2. voeten
3. bal
4. dier
5. regen
6. appel
7. agent
8. fiets
9. aap
10. dak

Oefening 4 (A2) pag. 214

- **voorgerechten:** brood met knoflookboter, garnalencocktail, geitenkaas en biet, tomatensoep, uiensoep, vol-au-vent
- **hoofdgerechten (vlees):** schnitzel, steak, baconburger, eendenborst, stoverij
- **hoofdgerechten (vis):** zalm, mosselen, kabeljauwfilet, gebakken gamba's
- **bijgerechten:** gebakken aardappeltjes, gegrilde groenten, groene salade

Oefening 5 (A2) pag. 215

1. vlees
2. papieren/documenten
3. kleur
4. sport
5. ziekte
6. make-up
7. vakken
8. boodschappen
9. kleren
10. vervoermiddel

Hoofdstuk 8. Synoniemen en tegenstellingen

Oefening 1 (A2) pag. 216

- 1-**d** hoofd = kop
- 2-**e** spijkerbroek = jeans
- 3-**i** winkel = zaak
- 4-**j** jas = jack
- 5-**b** lerares = juf
- 6-**h** kus = zoen
- 7-**c** verwarming = kachel
- 8-**f** kant = rand
- 9-**a** ingang = deur
- 10-**g** lamp = licht

Oefening 2 (A2) pag. 216

1. Het is een 1. **grote** vogel met een 2. **lange** nek en een oranje snavel. Vaak heeft hij 3. **witte** veren. Hij is heel 4. **zwaar** en als hij gaat vliegen maakt hij 5. **veel** lawaai. Het is een 6. **zwaan**.
2. Het is een 7. **grote** kat die vlees eet en 8. **gevaarlijk** is. Hij heeft een 9. **donkergele** huid. Het 10. **mannetje** heeft om de nek veel en 11. **dik** haar. Dat zijn de manen. Het dier maakt een 12. **hard** geluid als hij brult. Hij woont vooral in de 13. **warme** streken van Afrika. Het mannetje jaagt niet, maar zorgt voor de jongen. Het is een 14. **leeuw**.

Oefening 3 (A2) pag. 216

1. groot ↔ klein
2. ver ↔ dichtbij
3. licht ↔ donker / zwaar
4. veel ↔ weinig
5. snel ↔ langzaam
6. sterk ↔ zwak
7. slapen ↔ wakker zijn
8. laag ↔ hoog
9. altijd ↔ nooit
10. ziek ↔ beter

Oefening 4 (B1) pag. 217

1. sfeer = stemming
2. hovenier = tuinman
3. scherts = grap
4. verwondering = verbazing
5. instructeur = trainer
6. wielrennen = fietsen
7. ondernemer = zelfstandige
8. eigenschap = karaktertrek
9. afbeelding = foto
10. conversatie = gesprek
11. samenvatting = uittreksel
12. inspireren = stimuleren
13. bekeuring = boete

Hoofdstuk 9. Abstracte woorden

Oefening 1 (B1) pag. 218

1. gevaarlijke operatie
2. warme glimlach
3. grove fout
4. oude centrum
5. vroege dienst
6. eerste indruk
7. onvoorwaardelijke liefde
8. ernstig ongeluk
9. moeilijke beslissing
10. gelukkig huwelijk

Oefening 2 (A2/B1) pag. 218

Woordenlijst

Oefening 3 (B1) pag. 219

- 1-b Wat ben ik moe! Ik ga gauw naar huis, **dan** kan ik even uitrusten!
- 2-a **Hoewel** hij hard gewerkt had, was het werk aan het eind van de dag nog niet helemaal af.
- 3-a Mijn vrienden komen wel, **maar** niet vandaag. Ze komen morgen.
- 4-c **Als** je belooft om niets door te vertellen, zal ik je een geheim verklappen.
- 5-a Ik geloofde niet dat ze ooit zouden scheiden, **ook al** wist ik dat ze vaak ruzie hadden.
- 6-c Zonder jou ga ik niet naar huis, **dus** ik dan blijf ook nog maar even.
- 7-b We gaan dit jaar naar Griekenland op vakantie, **zodat** ik mijn Grieks kan oefenen.
- 8-a We hebben hier vaak overstromingen gehad, **maar** ik geloof dat dit de ergste ooit is.
- 9-c Enkele personen hebben besloten zich niet te laten inenten tegen het griepvirus, **aangezien** ze niet geloven in de werking daarvan.
- 10-b **Wanneer** ik een drukke dag heb gehad op kantoor, ga ik 's avonds joggen in het park om mijn hoofd leeg te maken.

Oefening 4 (B1) pag. 220

- **zelfstandige naamwoorden:** arbeidsinspectie, dood, identiteit, jaar, komst, moment, onderzoek, ongeluk, ongeval, veiligheidsvoorschriften, werk, zaak
- **bijvoeglijke naamwoorden:** bekend, dood, dodelijk, duidelijk, jong, vierde
- **werkwoorden:** bellen, betreffen, gebeuren, metselen, onderzoeken, opvolgen, overlijden, plaatsvinden, ter perse gaan, vallen, vaststellen, vrijgeven, beneden
- **verbindings- en bijwoorden:** ditmaal, en, meteen, of, op dit moment, ter plaatse, terwijl, tijdens, toen, volledig, volledig, voornamelijk, weer
- **voornaamwoorden:** zijn

Oefening 5 (B1) pag. 221

1. Een *slachtoffer* is iemand die gewond raakt of om het leven komt, bijvoorbeeld bij een ongeluk.
2. *Hulpdiensten* zijn: politie, brandweer, ambulance
3. Een *steiger* is een metalen constructie met houten planken die tijdelijk neergezet wordt bij het bouwen of herstellen van huizen e.d.
4. De *arbeidsinspectie* ziet erop toe dat alle regels op het werk worden nageleefd.
5. Een synoniem van *ambulance* is *ziekenauto*.

Deel III Spelling – Woorden en klanken

Hoofdstuk 1. Eén of twee (mede)klinkers?

Oefening 1 (A1) pag. 228

1. ballen
2. bomen
3. stallen
4. rollen
5. sporten
6. bruggen
7. klassen
8. bergen
9. sterren
10. kussen
11. sommen
12. paarden
13. koorden
14. broden
15. strepen
16. veren
17. woorden
18. straten
19. feesten
20. stenen

Oefening 2 (A1) pag. 229

1. vullen
2. praten
3. wegen
4. strikken
5. kopen
6. legen
7. stemmen
8. dragen
9. huren
10. bellen

Oefening 3 (A1) pag. 229

1. dikke
2. vette
3. volle
4. drukke
5. stille
6. kale
7. verse
8. zure
9. mooie
10. blijde

Oefening 4 (A2) pag. 229

1. Het **brood** voor de lunch ligt in die kast.
2. Heb je de **kaarsen** al gepakt?
3. Hoeveel **katten** heb jij?
4. Heb je die **zware** koffer moeten dragen?
5. Wat heb je een leuke **witte** jurk aan.
6. Die **rode** tas is van mij.
7. Mijn vader heeft zijn heup gebroken en loopt nu met **krukken**.
8. Hoeveel **paarden** heeft zij?
9. In het park staan veel hoge **bomen**.
10. Heb je die **beelden** gezien in zijn tuin?
11. Heeft Bert de **honden** al eten gegeven?
12. Waar is die **fruitschaal** toch gebleven?
13. Wanneer ga je het vlees **braden**?
14. Zijn de kinderen buiten aan het **spelen**?
15. Hoeveel **ballen** hebben ze meegenomen?

Oefening 5 (A2/B1) pag. 232

1. daal
2. heb
3. verpleeg
4. was
5. verstuur
6. wreek
7. mis
8. kampeer
9. vertrek
10. beval
11. vergeet
12. bespreek
13. stuur
14. vergis
15. verslaap
16. weet
17. wen
18. stop
19. haat
20. geef

Oefening 6 (A2/B1) pag. 235

1. bevelen
2. klappen
3. beginnen
4. assisteren
5. schrijven
6. installeren
7. verhuizen
8. geven
9. drukken
10. boren
11. schoppen
12. huren
13. jokken
14. strelen
15. arriveren
16. leggen
17. blazen
18. durven
19. hopen
20. kruisen

Oefening 7 (A2) pag. 236

mogelijke antwoorden:

- **werkwoorden met één medeklinker voor -en:** maken, dromen, halen, keren, legen, lopen, roken, slapen, sturen, vuren
- **werkwoorden met twee dezelfde medeklinkers voor -en:** pakken, beginnen, beslissen, leggen, likken, passen, schudden, tillen, verstoppen, zwemmen
- **werkwoorden waar je alleen -en weghaalt voor de stam:** fietsen, barsten, bedanken, dansen, drinken, gebruiken, haasten, keuren, lijken, mengen
- **werkwoorden van één lettergreep + samenstellingen:** doorgaan, aandoen, doen, gaan, overslaan, samengaan, staan, toestaan, zien, zijn
- **werkwoorden met een onregelmatige stam:** zullen, hebben, komen, mogen, zijn

Hoofdstuk 2. Ch of g?

Oefening 1 (A2) pag. 237

1. jacht
2. bericht
3. kachel
4. vliegt
5. slacht
6. pech
7. gezicht
8. vracht
9. vraagt
10. gerecht
11. schoen
12. douchen
13. vlecht
14. reinigt
15. schrijven
16. schrikken
17. chaos
18. parachute
19. verdedigen
20. juichen

Oefening 2 (A1) pag. 238

1. gezicht
2. lucht
3. Hij zaagt.
4. Het is nacht.
5. de Belgische vlag
6. de vraag
7. vlecht
8. Het kind lacht.
9. De hond ligt.
10. vruchten

Oefening 3 (B1) pag. 238

1. Toen ze haar vriendin zo hoorde **kuchen**, gaf ze haar snel een glas water.
2. De motorrijder reed veel te hard door de **bocht** en ging onderuit.
3. Haar zus woont in een klein **gehucht** in Spanje.
4. Ken jij alle **vlaggen** van de landen van de Europese Unie?
5. Toen ze haar portemonnee terugvond, slaakte ze **zucht** van verlichting.
6. We hebben afgesproken dat we vanmiddag gezamenlijk gaan **lunchen**.
7. Voordat de boer kan zaaien, moet hij eerst de grond **omploegen**.
8. Voor dat onderzoek morgen moet ik vanaf 12 uur vannacht **nuchter** blijven.
9. Als je geld wilt **beleggen**, moet je wel een beetje verstand hebben van aandelen.
10. Met dat café onder zijn huis heeft hij 's nachts veel last van **luidruchtige** mensen.
11. Voordat ik mijn computer kan gebruiken, moet ik eerst **inloggen**.
12. Wellicht heb je wel eens van die schrijver gehoord, hij schrijft erg mooie verhalen.
13. Het **gerucht** ging dat de minister nog diezelfde dag zou aftreden.
14. Het was wel **gewaagd** wat hij daar uithaalde met zijn motor.
15. Toen hij ouder werd, kreeg hij vreselijk last van **jicht**.

Hoofdstuk 3. *Ei of ij?*

Oefening 1 (A1) pag. 241

1. eikels
2. eiersnijder
3. batterij
4. ijsbergsla
5. zeilboot
6. ijzerdraad
7. fontein
8. geit
9. bijl
10. meisje
11. wijn
12. everzwijn
13. eiland
14. ijsbeer
15. pijn

Oefening 2 (A2) pag. 242

We wilden op 1. **reis** gaan. Eerst wilden 2. **wij** met de 3. **trein** gaan, maar Pieter wilde liever zelf 4. **rijden**. Maar 5. **hij** kwam niet op 6. **tijd**. We stonden te wachten bij de 7. **wei** met de koeien achter ons. Maar we zagen 8. **zijn** auto niet komen.

Wat gaan we doen? Gaan we wachten tot de maand 9. **mei** of 10. **hij** ons ophaalt? Nee, we 11. **zijn** 12. **blij** dat hij niet komt. Nu kunnen we lekker met de 13. **zeilboot** over het 14. **weidse** water van het 15. **IJsselmeer** varen.

We gaan dan ergens een lekker 16. **ijsje** eten of misschien hebben ze wel 17. **stoverij**. Dat zou lekker 18. **zijn**.

Het is alleen jammer dat ik 19. **pijn** 20. **krijg** in 21. **mijn** 22. **dijbeen**. Nu kan ik niet goed 23. **leiding** geven bij de 24. **loterij** met een mooie 25. **prijs**.

Hoofdstuk 4. Au of ou?

Oefening 1 (A1) pag. 244

1. **fout:** auto
2. **goed:** gauw
3. **fout:** hout
4. **goed:** zout
5. **fout:** saus
6. **fout:** gauw
7. **goed:** pauze
8. **fout:** vrouw
9. **goed:** touw
10. **fout:** vouw
11. **goed:** fout
12. **fout:** blauw
13. **fout:** klauw
14. **goed:** flauw
15. **goed:** stout

Oefening 2 (B1) pag. 245

1. ouderbijdrage
2. oudheid; lauw; douche; zeepautomaat
3. oudejaarsnacht
4. miauwen
5. dauw
6. rauwe; sausje
7. automatiek
8. berouw
9. trouwe
10. rouw; auto-ongeluk
11. douane
12. blouse
13. auteur
14. audioset

Hoofdstuk 5. F, ff of v?

Oefening 1 (A2) pag. 247

- **zelfstandig naamwoord:** brief, dief, druif, golf, graf, motief, nerf, neef, olijf, proef, raaf, scherf, schuif, verf, wolf, zeef
- **werkwoord:** bederf, beef, begraaf, beleef, beloof, beroof, blijf, doof, draaf, drijf, durf, geef, geef les, geef toe, geef uit, geloof, graaf, hoef, kalf, kleef, leef, proef, roof, schrijf, schuif, snuif, sterf, verdoof, verf, vergeef, verloof, weef, wrijf, wuif, zeef, zweef, zwerf
- **bijvoeglijk naamwoord:** actief, braaf, half, lief, scheef

Oefening 2 (A2) pag. 248

1. Zullen we de appel delen? Allebei een **halve**.
2. De **tarieven** voor onze diensten vindt u op onze website.
3. Ze zeggen dat **scherven** geluk brengen.
4. Ze hebben bij die kraam op de markt allerlei **stoffen**.
5. Op de Dam zie je heel veel **duiven**.
6. Als het stormt, zijn de **golven** aan zee erg hoog.
7. Heb je die **brieven** aan je familieleden al geschreven?
8. De schilders komen morgen de buitenkant **verven**.
9. Hij kon altijd van die **suffe** antwoorden geven.
10. Als mijn burens weg zijn, **blaffen** hun honden de hele avond.
11. Wat zijn jullie toch een **brave** kinderen.
12. Na hun **laffe** daad vluchtten de ouders weg op een motor.
13. De **straffen** van die rechter zijn erg hoog.
14. Dit vlees moet je lang **stoven**, wel 3 uur.
15. Zij **boffen** toch maar met zo'n goede baan.

Oefening 3 (B1) pag. 248

Schrijfpdracht

Hoofdstuk 6. S, ss of z?

Oefening 1 (A2) pag. 250

- **zelfstandig naamwoord:** abrikoos, accijns, advies, baas, bewijs, dakloze, doos, dwaas, forens, fornuis, gans, glans, glas, grens, haas, hals, hoer, huis, huls, kaas, keus, kies, kluis, laars, lens, luis, matroos, muis, neus, paleis, poes, prijs, reis, reus, roos, saus, servies, sluis, spijs, spons, vaas, valies, vers
- **werkwoord:** bevries, bewijs, blaas, bloos, bons, genees, graas, grens, grijns, kies, lees, liefkoos, nies, omhels, plons, prijs, reis, spons, verbaas, verlies, vrees, vries, wijs, wijs aan
- **bijvoeglijk naamwoord:** bewusteloos, boos, dakloos, dubieus, dwaas, eigenwijs, eindeloos, nerveus, vies, wijs

Oefening 2 (A2) pag. 251

1. De kok had verschillende **sauzen** gemaakt bij het vlees.
2. Had ik maar naar zijn **wijze** woorden geluisterd!
3. Ik moet alleen nog mijn **kousen** aantrekken, ik kom eraan.
4. In Amsterdam moeten regelmatig de **sluizen** opengezet worden om het water in de grachten te verversen.
5. Elk jaar verhoogt de regering de **accijnzen** op tabak en benzine.
6. De **eisen** om naar de universiteit te kunnen, zijn hoog.
7. In deze stad leven veel **dakloze** mensen.
8. Hij geeft zijn vrouw elk jaar een bos **rozen** voor haar verjaardag.
9. Op straat liepen veel **mensen** met een paraplu.
10. Zijn **adviezen** hebben me goed geholpen.
11. Jongens, doen jullie je **jassen** aan, we moeten weg!
12. Sinds de Europese Unie zijn er geen gesloten **grenzen** meer tussen de verschillende landen.
13. Zullen we vanavond gaan **dansen**?
14. De **nerveuze** man bleek ivoor in zijn koffer te hebben.
15. In de stad rijden de **bussen** om de tien minuten.

Oefening 3 (B1) pag. 251

Schrijfpdracht

Hoofdstuk 7. D, t of dt?

Oefening 1 (A1) pag. 253

1. Het licht **brandt**.
2. Ik eet 's morgens altijd **brood**.
3. Ga jij ook naar het feest?
4. Er is een stukje van mijn **tand** afgebroken.
5. Het **kost** 3 euro.
6. Jij komt nooit op **tijd**.
7. De man **praat**.
8. Welke **maand** komt na januari?
9. Donald Duck is een **eend**.
10. Ik **snij** altijd de korst van mijn brood.
11. Wanneer **start** de cursus voor beginners?
12. Ik **word** morgen twintig.
13. Ik ken dat **woord** niet.
14. Ik ga nooit met de **lift** naar boven.
15. Mijn zus heeft een **paard**.
16. Hij **houdt** van haar.
17. Zij woont op een **eiland**.
18. De kok **snijdt** de sla.
19. Hij **snuut** zijn neus.
20. Vroeger wond hij in Rotterdam-Noord.

Oefening 2 (B1) pag. 254

1. Nadat ze gevallen was, **bloedde** haar knie hevig.
2. Ze **haastten** zich om de bus te halen, maar hij reed voor hun neus weg.
3. Begeleid jij de groep morgen naar het museum?
4. Moet je nog steeds zo **hoesten**?
5. Toen ze haar scriptie klaar had, **printte** ze hem uit.
6. Zij **rijdt** vaak te hard op de snelweg en krijgt regelmatig een boete.
7. Bij hoeveel **graden** onder nul kun je spreken van strenge vorst?
8. De moeder **voedde** haar kinderen streng op.
9. De dames dronken een kopje koffie en **praatten** honderduit.
10. De **blinde** man kon met behulp van zijn stok heel goed zijn weg vinden.
11. Zijn leugens werden weerlegd door de feiten.
12. Toen zijn vriendin gezakt was voor haar rijexamen, ving hij haar op en **troostte** haar.
13. Toen hij die baan gekregen had, **verbeeldde** hij zich plotseling heel wat.
14. Als de klok 12 uur **luidt**, dan is dat voor ons het teken dat het lunchtijd is.
15. We verhuizen naar Amerika! Daarmee is onze diepste wens **vervuld**.